

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSRE:

10 soros péntek sor egyszer 20 fillér,
több sor következőnél 16 fillér.

Egykötés péntek sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. ■
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, december 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Határozatképtelenség a karácsonyi vakáció előtt.
- A parlament murkarendje.
- Alaptörvény felülvizsgálata az Aradi Első Takarékpénztárnál.
- Az amerikai magyar mágnás.
- A tífusz-terjesztő szakácsnő.
- Végnélküli hajszák a bankcsaló után.
- Soós Kálmán halála.
- A főherceg temetése a Baleáriszigeteken.
- Táblai ítélet a Gyulay-Lukácsy perben.
- Tarkaságok.

Andrássy és Polónyi.

Arad, december 19

Egymástól messze eső két személy, két fogalom. Valaha ugyan egy kabinetben voltak, de azután annyira eltávolodtak egymástól, hogy kezét se adták egymásnak. Illetve: az egyik nem adott kezét a másiknak, — az olvasó most már az előzmények különös ismerete nélkül is tudja, hogy melyik volt az egyik, és a másik.

Most azonban ez a kettő párhuzamba jutott, mint a parlamenti működésnek kerékkötői, akadályai. Más-más módokon, más-más formák között: mindakettő a negativumaként jelentkezett annak, amit törvényhozói munkának neveznek és képzelnek.

Polónyi Gézáé természetesen a brüszkebb forma. A koalíció pecsétörét forralta a boszuvágy amiatt, hogy a delegációba nem fogják jelölni. A pártokivüli negyvennyolcasok egyelőre nem kapnak helyet, a Kossuth-

párt pedig a rendelkezésére álló négy hely közül egyet se volt hajlandó Polónyinak adni. Polónyi, úgy látszik, nem tekintette elég bünhődésnek, hogy a delegáció az ő államférfiúi bölcsesége és tapintata nélkül fog tanácskozni. Boszút keresett, s ennek a boszúnak a leggyerekesebb formáját választotta. Közvetlenül a Ház ülésének berekesztése előtt, a következő ülés napirendjének megállapításánál a határozatképtelenség megállapítását kérte. A Ház természetesen nem volt határozatképes és este hat óráig tartott, amíg a fővárosban száz képviselőt össze lehetett szedni, akiknek jelenlétében végre a holnapi napirendet kitűzték és az ülést berekesztették.

A képviselőknek a Ház üléseiről való távolmaradása kétségtelenül elítélendő dolog, s maga Návay elnök volt az, aki azt elítélte. Hanem a karácsonyi vakáció előtt néhány nappal, közvetlenül az ülés berekesztése előtt igazán nem lehet kívánni, hogy száz képviselő statisztáljon a következő ülés napirendjének megállapításánál. A mit tehát Polónyi Géza a képviselői kötelességtudás nevében tett, az éretlen csiny volt, a parlamenti illem és jó izlés megsértése, amelyet súlyosabbá tett, hogy a megsértett egyéni híuságból takadt. De legalább Polónyi Géza megmutatta, hogy a parlamentet délután két órától hatig le tudja kötni, a nélkül, hogy valami hasznosat végezne, —

egyedül csak azért, mert őt, Polónyi Gézát megbántották.

Andrássy esete természetesen komolyabb. Ő az elvek és elméletek szférájában van; a küzdelmekbe, harcokba nem vegyül, de a távolból megmarad prófétának, aki hangsúlyllyal adja kifejezésre, a mikor a harc esztétikája neki nem tetszik. Ő nem kockáztatja a tüdejét és a bordáját; azonban megkívánja, hogy csak úgy, csak azon módon lehessen harcolni, a minőben neki gyönyörűsége telik.

A költségvetés megszavazása után előreláthatóan följul a technikai obstrukció harca. Alig volt a parlamentnek öröme egy kevés komoly tanácskozásban, már kezdik beharangozni a névszerinti szavazások komédiájának folytatását. És elmondja prologusát Andrássy Gyula gróf, aki Návay Lajost, a képviselőház elnökét ugyanarra az eljárásra akarja szorítani, amelyet Berzeviczy követett, s amelynek tulságos liberalizmusa a technikai obstrukciót kényelmessé és zavartalanná, az ellenzék könnyű játékává tette.

A képviselőház elnökének joga van az ellen tenni, hogy a házszabályok hézagait a képviselőház tanácskozási szabadságának, munkaképességének megfullasztására ne használják föl. S ha ez ellen Andrássy tiltakozik, akkor a maga valóságában nyilatkozik meg: a technikai obstrukció szövetségese, aki azonban a technikai

Kultura a tanyán.*

Írta: Gonda József.

I.

Hódi Kenéz Pált nagy tisztesség érte. Egy októberi szép reggel városi urak hintója állott meg a csomorkányi tanya előtt, már tudniillik ott, ahol Hódi Kenéz Pál tanyás béresi sorban szolgált.

A városi urak kemények és nagy hangok voltak, már mint ahogy azt a közigazgatási tekintély magával hozza. Szegény Hódi Kenéz Pálnak alig volt előttük megállása.

Hárman jöttek a hintón. Azaz a hintón csak ketten voltak, mert a harmadik, a sárgaszínű hajdu, akinek egy nagy dob volt a nyakára szíjazva, az a bakról ugrott le.

Oda érve a nyárfák árnyába, a másik kettő is kigombolkozott a sok takaróból. Az egyik vékony, cingár legény volt. Cvikkeres. Ugy látszik ennél volt a tekintély és hatalom, mert élesen és durván ripakodott rá a hintó előtt serteperelő Hódi Kenéz Pálra:

— Maga Hódi Kenéz Pál? Na nyögje hát ki!

— Én volnék tekintetes uram! Azután mi járatban volnának? Kerüljenek beljebb.

— A Bimbóért jöttünk. Nyulas ur az iratokat...

Nyulas ur, aki kövér volt és rövid, nagyo-

kat fujva maga elé, keresgélt egy nagy fekete bőrtáskában s elővonta a pecsétet, komoly írásokat, odanyújtotta cigárnak.

A cingár elkezdett deklamálni. Hangosan és haragosan. Az orra felett szinte reszketett a sárgarézs szemüveg. Gondolom, hogy mindez a nagy hang és tüsténkedés az elfogyóban levő hivatali tekintély rekonstrukciója céljából történik.

Na nem hallja kend? Hát süket? Mit bámul rám hé? Ujkapu vagyok talán? Hát nem érti? Hát a Bimbóért jöttünk! Vezesse kend elő. Kend meg Hájas biztassa azt a dobot és harangozza be vele a tanyákat. Hát mégse érti kend Hódi Kenéz Pál? De nehéz feje van kendnek. Ellicitáljuk a Bimbót.

Hódi Kenéz Pál csak állott, mint a cövek a tanyaház előtt suhogó nyárfák árnyékában. Majd illő tisztesség-tudással kiemelve fejét széles karimájú juhász kalapjából, egy lépéssel közelebb bátorodott a cingárhoz.

— A Bimbóért jöttek a tekintetes urék? És még hogy elkótyavetyéljék? A Bimbót? Hát mit vétett a Bimbó a törvénynek? Hát hogy tartja az az írás? Hogy a szegény embőr...

— Hát még orgonál is hozzá vén cucilista!? Még kendnek áll feljebb? Vagy csendőrt hívassak? Karhatalmat használjak? Nyulas ur, a törvény nevében állítsa elő azt a Bimbót... Egy... kettő... ne teketóriázzunk ezzel a vén eszelőssel... hát a gyerekért van az egész... Érti, Hódi Kenéz Pál. Érti-e már? Hát miért

nem járatta az iskolába? Azért van az az iskola? Azért tartja az állam... A maguk kölykeiért fizetjük a tanítót, papot, harangozót és maguk csak sztrájkolni tudnak. Óbégatnak, hogy az állam nem gondol kendekre, azután ott áll az iskola úresen... nem adják föl kendek a kölykeiket. Na lássa kend. Ez mind birság! Hatvan korona! Tenger pénz. Iskola-mulasztási birság... sok pénz... rengeteg pénz, elmegy rá a Bimbó, hehehe. Érti-e már kend, vén szocilista?

Es amíg hadart hevesen, idegesen, hivatalos hetvenkedéssel, Hódi Kenéz Pál tanyás béresben megakadt az út. Forgott vele a világ. Támolygott. A nyárfa, a tanyaház, a városi hintó és a városi urak örületes galoppban kergetőztek homályosuló szemei előtt. Egy betűt se értett az egész ceremóniából; a cingár ur deklamálásából, a nagy pecsétet, komor irka-firkákból, a fejére oltait paragrafusokból, csak azt az egyet értette, hogy a Bimbót viszik...

Es ezenközben tompán, szomorú egyhangúsággal perdült meg a dob a tanyák csendjében, az ezüsthéyes októberi reggel párázatában...

II.

Hogy pedig tulajdonképpen miért is szenvedett a Bimbó martíromságot a kultura nevében, ez az alábbiakból következik.

Hódi Kenéz Pál tanyásbéresnek már egy ízben hurkot vetett a lábaszárára a paragrafus. Ez is a Bimbóért történt...

* Mintatő az író Semper Idem című kötetéből.

kai obstrukcióért felelősséget nem vállal.

Nem baj. Majd vállalja — Polónyi Géza. A törvényhozás vonatja előtt, — így fest a legközelebbi helyzet — két akadályt tevő áll. Az egyik követ hengerget a sinekre; a másik helyteleníti ezt, azonban előre is hevesen tiltakozik az ellen, hogy a követ-hengergetőt a sinekről eltávolítsák.

Határozatképtelenség a karácsonyi vakáció előtt

— A képviselőház ülése. —

Távírti tudósítás.

Budapest, december 19.

A képviselőház mai ülése esti hat óráig tartott órákon át húzódó határozatképtelenség miatt. Az ülés vége előtt szokás szerint elszédtek az amugy is karácsonyi hangulatban levő képviselők és alig tíz-tizenöt képviselő várta be a holnapi napirend megállapítását. Ezt az alkalmat használta ki Polónyi Géza, hogy a folytonosan határozatképtesség megállapítását kérve estig kihuzza az ülés befejezését.

Polónyi kinos szereplésének érdekes a magyarázata. A nemzeti munkapárt a pártonkívüli negyvennyolcas csoportnak azon kérelmét, hogy a delegációban egy helyet tartsanak fenn számukra, elutasította és ezért csinált Polónyi Géza a Ház mai ülésén galibát a határozatképtesség felvetésével. A tüntető szereplés még a pártonkívüli 48 asok között is feltűnést keltett; különben is Polónyi csak önmaga számítja magát a pártonkívüli 48-asok csoportjába, mert ez a csoport szívesen látja Polónyit keretein kívül.

A leglehetősebb helyekről kellett összehajszolni öt óra utánig száz képviselőt és így megállapíthatták a napirendet.

Különbözik ma is a kultuszterca költségvetésének általános vitáját folytatta a Ház, de még a vita befejezése előtt felszólt Zichy János gróf kultuszminiszter a terjedelmes beszédben válaszolt a vita szónokainak.

Az ülést Návay Lajos elnök nyitotta meg a bejelentette, hogy a harminc nap elteltével

Szentpály István és Veszprémy István igazolt képviselők. Bemutatja Verseó város átiratát az állami alkalmazottak családi pótléka dolgában.

Hegedűs Loránt előadó bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését az ideemnitási javaslatról, melyet a holnapi ülés napirendjére tűz ki a Ház.

Szűllő Géza előadó bsterjeszti a közoktatásügyi bizottság jelentését a debreceni egyetemre vonatkozó törvényjavaslatról. A javaslat az osztályok mellőzésével fog napirendre tűzteni.

(A kultuszterca vitája.)

Ezután következett a közoktatásügyi költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Kovácsy Kálmán a tanítók sanyaru anyagi helyzetével foglalkozik, amelyet nemzeti szögyennek mond. Sürgős és alapos segítséget kíván. A tanítók özvegyei és árvái még nyomorúságosabb helyzetben vannak; a kultusz-kormány kötelessége rajtuk is mielőbb segíteni. Kevés az iskola, a legmagyarabb vidékeken is egy-egy faluban százszámra vannak a gyermekek iskola nélkül. A magyar falusi életet pedig föl kell karolni, mert ebből egészül ki a magyar intelligencia. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés balról.)

Zelenyák János korunk eszmeáramlatairól beszél, melyek a keresztény kultúrában rejlt erkölcsi igazságokat megtagadják. Ezek az áramlatok legnagyobb részben már elbuktak s a keresztény világnézet egységén és általánoságán egyik sem tudott jelentékeny esorbát fűteni. Kéri a minisztert, hogy politikájában tartson ki a keresztény kultúra alapelvei mellett. (Helyeslés.)

Preszly Elemér a katolikus autonómia megvalósítását s a katolikus lelkészek helyzetének javítását sürgeti. A tanítók helyzete is tarthatatlan, a mellett a számuk is kevés. Az iskolakötelesek nagy százaléka még iskolázatlan. A költségvetést nem fogadja el.

Károlyi Mihály gróf a közgazdasági egyetem fölállítására érdeklődik emel azót. A mostani tudományegyetemek célja elhibázott. Az egyetem kvalifikál, holott csak a tudományt kellene közölnie. Tülségtelenségnek ez a legfőbb oka. A mai egyetemi rendszer ideálul tűzi ki a diplomaszerezést, ezért lesz nálunk minden egyetemet végzett ember ügyvéd, bíró, orvos vagy tanár, sőtval lateiner. Ez országos teher, mert az államtól eltartott hivatalnokok száma óriásira nőtt. Az oktatás rendszerét tehát át kell tereíteni a gyakorlatibb pályákra való kiképzés irányába. A magyarságnak itt a Keleten nemcsak politikai, hanem gazdasági té-

ren is vezető hivatása van, tehát a gazdasági produktivitásra kell ez ifjúságot ránevelni. Ennek egyik legnagyobb eszköze a közgazdasági egyetem. Felsorolja azokat az okokat, amelyek az országos magyar gazdasági egyesületet arra vitték, hogy ne gazdasági fakultás, vagy főiskola, hanem egyetem fölállítását kérje. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány utasítsa a közgazdasági egyetem fölállítására vonatkozó törvényjavaslat előterjesztésére. (Élénk helyeslés balról.)

(A miniszter beszéde.)

Zichy János gróf kultuszminiszter nem programbeszédet akar mondani, mert részletes programját már a múlt költségvetés kapcsán kifejtette. Most csak a vita szónokainak válasszon, s mindenképp Sággy Gyulának Apponyi egyetemi tanársága dolgában mondott kritikájával foglalkozik. Ebből ki akarja kapcsolni Apponyi személyét, mert ezzel felel meg Apponyi intencióinak. Az egyetemi tanács már régebben fölterjesztéssel élt, hogy a magyar közjog és közigazgatási jog, mint bensőleg összeforrt két tantárgy, új tanszéket kapjon. E fölterjesztést a régebbi kormányok nem ítélték el, s rá maradt a döntés. A jogi kar ekkor — a régi állásfoglalástól eltérően — azt javasolta, hogy a közjogi tanszék meghívás ujján töltsék be, a közigazgatási pedig magántanárral. Ez ellen több egyetemi tanár ellenvéleményt adott be. (Nagy zaj a baloldalon.)

Főkiáltások: Irigység! Gyűlölködés!

Zichy János gróf kultuszminiszter ezt a javaslatot nem fogadta el és saját hatáskörében írta ki a pályázatot. Az egyetem autonómiáját sérelem nem érte. A másik vád, hogy az aradi román iskolákban a nemzeti érdeket alárendelte a pártérdeknek. Ezeknél az iskoláknál az ottani közigazgatási bizottság döntése alapján járt el s a legszigorúbban utasította az ottani tanfelügyelőt, hogy az iskolákat nemzeti szempontból ellenőrizze.

A katolikus autonómia tervezete teljesen elkészült s az illetékes tényezőkkel végképp le fogja tárgyalni a tervezetet s amikor majd a parlamenti viszonyok megengedik a befejezést, nem fog kesni a javaslat banyújtásával. Sággy Gyulának a fixterminusra való banyújtást célzó álláspontját nem fogadhatja el a Ház, hogy a banyújtás teljes megállapítását bizza rá. (Élénk helyeslés.)

Frázisnak mondja azt a vádat, a mely több felszólalásban is felhangzott, hogy a kultuszterca csak morzsákat ka), a hadsereg pedig milliókat költnek. Csak olyan nemzet folytathat nyugodt kulturális munkát, a mely-

A derék riska ugyanis felügyelet nélkül legelgetvén, különféle kőborgási passziói kerestek s ezenközben befordult a Szöglét Kis András különben is sovány kukoricásába némi takarmánypótlék irányában.

Ezen meg Szöglét Kis András börtönkedett föl s különben sem lévén Hódi Kenéz Pállal jószomszédok, a Bimbó eme kihágása a rendőrbíró elé került.

Egynapi elzárásra, átváltoztatható husz korona pénzbírság ellenében azután megtartotta Hódi Kenéz Pál, hogy a jószágot felügyelet nélkül legeltetni tilos.

Hát nem is legeltette. Minthogy azonban a Bimbót napközben ki kellett csapni s minthogy másnémi elfoglaltsága miatt a Bimbó ellenőrzésével Hódi Kenéz Pál mégsem törődhetett a saját személyében és minthogy végül a hatóságilag megrendelt felügyelet gyakorlására kizárólag Hódi Kenéz Pál tanyásbéres surbankó fia volt az alkalmas személyiség, így tehát a kora tavasszal Hódi Kenéz Pál Pista fia lezaratott a harmadik osztályból s a bibliai József és Putifárné erkölcsös történetének megértése helyett az értelmetlen Bimbót igyekezett a szomszédos lucernástól elhessegetni.

Rendben is volt ez egészen. Bimbó nem is hágtott ki többet. A Pista gyerek satekintete és gombos botja megakadályozott mindennemű nézeteltérést, a takarmányt illetőleg. Hódi Kenéz Pál nyugodtan végezhetette napi robotját, a Bimbó jó kézben volt.

A feketeparti ujonnan szervezett állami iskola ambisiós néptanítója azonban mégsem egészen volt egy véleményen Hódi Kenéz

Pállal s előbb komoly hangú levélben hívta föl a kulturérzék hiányában levő apát pedagógiai kötelességére, majd mid'én ez nem használt, a hónapszámra mulasztó Hódi Kenéz Pista bejelentette a közoktatásügyi városbeli főintézőinek.

Hódi Kenéz Pál irástudatlan ember volt világlátásban; attól ugyan hozhatták a különféle dörgedelmes rendeleteket és bíróságokat kiszabó végzéseket. Hódi Kenéz Pál csak annyit tudott a törvényből ezideig, hogy föl ügyelet nélkül legeltetni tilos. Előtte az volt az életkérdés, hogy a Bimbó ismét ki ne hájon. A bírások pedig egyre szaporodtak. Egykét-négy hat korona. Esetről-esetre, hétről-hétre több és nagyobb lón a bíróság.

Egyszer csak azután jogerőre emelkedtek a bírások végzése. Ez az a fő. A jogerő. Ami azután következik, az már az ekzekúció lehet. A kiszabott pénzbírság közadók módjára hajtandó be. A végzések mind jogerősek voltak. Végrehajtásra vártak. Mert végzőre is fejleszteni kell a kulturát s nevelni kell a nép gyermekét. A cingár ovikeres egyszer csak a tanyán termett. Ugy, a hogy ezen az októberi reggel. Csakhogy még akkor nem ült a hintaja bakján a doboz. Lefoglalta a Bimbót annak rendje és módja szerint. A Pista, a harmadik osztályból lezaratott surbankó kanászgyerek, nem sok ügyet vetett a tanyában poroszkaló urfélére; irásaihoz, ákombákomjához nem sokat értett s a dologból hazatérő Hódi Kenéz Pál csak annyit tudott meg a fiától, hogy az adóért, talán ép a párbéért fölirták a Bimbót. Még sem fűközött ezen s ép piaci nap következvén, egy pár szakajtó to

ját, kosár osirkét, félhízott kaosát másnap reggel bevitt a piacra s délre már ki volt fizetve az adó is, a királyi, meg a párbér is, az istennek tetsző...

Ezenközben pedig a Bimbó sajára föltonyosodott a veszedelem...

III.

— Senki többet?... Senki többet hatvan koronánál?... Harmadszor!...

A verő lezunant a dobra. Egvet mordult az ócska instrumentum s a Bimbó, a kultura mártírja gazdát cserélt.

Az egybasereglett tanyai nép között néminemű zugás kerekedett. Halk, elfujtott, sőt-hajszzerű, vádszamba illő megjegyzéseket tettek. Gondolom, a törvény iránt való mélységes tiszteletüknek adtak kifejezést.

Ezen közben ki-ki cihelődött.

A cingár ovikeres diadalmas pózzal nyilvánítván ki Bimbót az árverési vevő, Svare Mózses tulajdonosul, végezte volna is fontos kildetését. Nyulás ur lezarta az irást, a baidu is nyatába szíjjazta a dobót, a Bimbót meg mohó örömmel vezette ki az árnyas tanya udvarából a sunyi vevő.

Hódi Kenéz Pál az ereszet alól bámulta a busz szertartást. Az asszonya oda fészkelte a fájdalomában szinte kővé meredt ember lábához s oit nyögte fuldokló zokogással, hogy:

— Apjukom lelköm... szentöm... viszik már a Bimbót!

A gyerek a tanköteles, a kulturfiu, családotlan bámult föl az apjára, a nagy szál emberre és mintha azon tündődött volna, hogy az apja, az erős, s félelmes kemény ember, miért

nek anyagi existenciája teljesen biztosítva van. Föl fogása szerint a hadseregnek mindig meg kell adni azt, a mi a nemzeti védelem szempontjából szükséges és lehetséges. (Zajos ellenmondás a baloldalon.) Azzal a váddal szemben, hogy a kultuszpolitikának nincsenek koncepciói, azt a kérdést veti föl, vajon lehet-e beszélni koncepciókról ott, ahol az országgyűlés egész munkája a folytonos obstrukcióba futad bele. (Nagy zaj a baloldalon. Félkiáltások: Most sincs obstrukció!) Abban a szerencsés helyzetben van, hogy nagy koncepciójú kiváló elődje volt, a ki által megkezdett utakon tovább haladhat, munkáját folytathatja és terveit befejezheti.

(Polónyi obstruál a napirend ellen.)

Huszár Károly (sárvári): Sürgeti a katolikus autonómiának mielőbbi megvalósítását és védelmébe veszi a kongregációkat.

Elnök ezután félbeszakítja a tanácskozást, javasolja, hogy a Ház a legközelebbi ülést holnap tartsa, amelyen tüzzék napirendre a delegátusok választását s az indemnity javaslat tárgyalását. Együttal jelentette, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a holnapi ülés folyamán szándékozik válaszolni Apponyi Albert grófnak Hötzendorfi Konrád lemondása ügyében intézett interpellációjára.

A napirendi indítvány megtétele után felállt Polónyi Géza és kérte a Ház határozatképességének megállapítását.

Elnök elrendelte a névsor felolvasását, ezután pedig jelentette, hogy a Ház nem határozatképes és így az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után az elnök az ülést újból megnyitja

— Kívánja a tisztelt képviselő ur a határozatképesség megállapítását?

Polónyi Géza: Igen, kívánom!

Mint hogy a munkapárti oldalon, 3-4, az ellenzéki oldalon pedig csak 2-3 képviselő volt jelen, elnök az ülést újból felfüggesztette.

Szünet után az elnök újból feltette a kérdést:

— Kívánja a képviselő ur a határozatképesség megállapítását?

— Feltétlenül — jelentette ki Polónyi — és egytlen kérem tudomásul venni, hogy mindaddig, míg nem lesz száz képviselő együtt, kérem fogom a határozatképesség megállapítását.

Elnök: Kérem, a házszabályok értelmében a kérdést mindig külön tartozom feltenni.

Polónyi Géza: Akkor ezuttal is kérem a határozatképesség megállapítását.

roppan össze a hetvenkedő cingár előt s miért engedi, hogy a tanyai házaló kikösse a jászol elöl a Bimbót...

A Bimbót azonban már a tanyai bejáró felé vontatta Mózes. És mintha a nagy szelesfejtű, lomha állat megértette volna, hogy most örökre bucsút mond régi gazdájának, régi házájának, a bejáró végén visszafordult a tanya-ház felé s ahogy hosszú, fájdalmas bögése végigsírt utóljára a tarlón, Hódi Kenéz Pálnak az agyára szakadt a vér.

Mint a kolykeért vivó vad vágta magát a evikkeres elé s míg felemelt ökleit vérszeen ráta feje fölött, börgő, vad lihegással fujta a megrebent cingár arcába:

— Hát engedi ezt a törvény?

A cingár hátra ugrott. Azonban nem eléggé és nem eléggé gyorsan, mert Hódi Kenéz Pál felemelt ökle ezenközben mint valami ősi, nyers, barbárkori ítélet zuhant le a cinikus vigyorgó arcra...

Ezzel véget is ért volna a tanyai kulturszertartás.

A Svare Mózesi hatvan koronája kiengesztelvé az oly igen megsértett jogrendet, pontot is tehetnék mesém után; mert hiszen az már igazán nem tartozik a történehez, hogy egy dühbe gurult nyers parasztot hatóság elleni erőszak miatt két évi börtönre lökött a törvény.

Hiszzen ez mind a kultura nevében történt! Hogy árván maradt egy árnyas, hős, barátságos tanyaház s hogy elzúllott egy rongyos zsellércsalád.

Igen, a kultura és jogrend nevében...

Elnök: Mint hogy a Ház nem határozatképes, az ülést öt percre felfüggesztetem.

Igy folytatódott ez öt óra utánig amikor nagynehezen sikerült száz képviselőt összehozni, úgy, hogy a Ház elnöke határozatképpen kimondhatta javaslatát.

Szünet közben Károlyi Mihály többször odament Polónyiboz és kapacitálni próbálta, hogy ne kívánja a határozatképesség megállapítását, de Polónyi hajthatatlan maradt.

A parlament munkarendje

(Andrássy Gyula gróf bolygatja a békét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, december 19.

A költségvetés vitája annyira elhúzódik, hogy karácsony előtt előreláthatóan nem sikerül tétő alá juttatni a budgetet.

Erre való tekintettel kért indemnítást a kormány. A képviselőház pénzügyi bizottsága a tegnapi napon tartott ülésében letárgyalta és elfogadta az indemnítást, az ellenzéki pártok pedig egyidejűleg kijelentették, hogy mesterséges akadályokat nem gördítenek eléje, úgy, hogy a javaslattal már a holnapi nap folyamán a Ház foglalkozik és le is tárgyalja, és pénteken már a főrendiház elé kerül hozzájárulás végett. Ha az indemnítást holnap a pártvezérek felszólalása után meg is szavazzák, az ex-lexet az ország el fogja kerülni.

Válasz a Konrad-interpellációra.

A holnapi ülésen válaszol Héderváry Károly gróf miniszterelnök Apponyi Albert gróf interpellációjára, melyet a multkor Konrad vezérkari főnök lemondása dolgában előterjesztett.

Új delegáció-választás.

A Házban ma meglepéssel emlegették, hogy a munkapárt tegnap az elhunyt Mayländer Mihály fiúmei képviselő és Beöthy László kereskedelmi miniszter delegációs helyére egyhanguan Berzeviczy Albert és Kabos Ferenc jelöltségében állapodott meg, bizonyosságul annak, hogy az elnökválság a lemondott elnökök és a párt közötti bizalmi viszonyt egyáltalán nem érintette. A pártönkivüli 48-asoknak egy delegációs tagsági helyre vonatkozó és elutasított igénye ma a parlamentben is bonyodalmat okozott Polónyi Géza fogadallan prókatori szereplése révén.

Andrássy Návay elnökléséről.

A képviselőház folyosóján néhány nap óta ismét sokat emlegetik Návay Lajosnak házelnökké választása előtt az elnöklés módjára vonatkozó reverzálisát. Erre vonatkozólag a Magyar Hírlap munkatársa előtt ma délelőtt Andrássy Gyula gróf a következőket mondotta:

— Annak idején, mielőtt az elnökválasztást megejtettük volna, kérdést intéztem Návay Lajoshoz könnyen érthető politikai kíváncsiság alapján, hogy milyen irányban fogja vezetni az elnöklést, mire Návay a leghatározottabban azt mondotta, hogy magától értetődik és természetes, hogy az eddigi gyakorlat értelmében, az eddigi szokásoknak megfelelően, annál is inkább, mert ehhez az értelmezéshez és szokáshoz most már több mint két évi elnöki multja köti és fűzi. Návay a spontán megnyilatkozása terén annyira ment, hogy ennek félreérthetetlenül és minden kételyt kizárólag kifejezést adott. Így Návay Lajos vállalkozásának kettős gyökere támadt s az ellenzék Návay eddigi elnöklési multjából bátran meritheti azt a megnyugvást, amely nem engedi, hogy ő azzal ellentétbe kerüljön. Návay elnöklésében való megnyugvást megerősítették azok a nyilatkozatok is, amelyeket székfoglalójában a nyilvánosság előtt tett.

A Ház vakációja.

A képviselőház vakációja előreláthatóan csak szombaton kezdődik s tartani fog csaknem január közepéig. Karácsony és új esztendő között azonban a Háznak még ülést kell tartania az indemnításra vonatkozó főrendiházi tizenet átvétele végett.

Módosítják a véderőjavaslatot.

Bécsből jelentik: Illetékes helyről jelentik, hogy a hadügyminisztérium új törvényjavaslaton dolgozik, amely nemcsak a katonai törvények kiegészítését képezné, hanem egyúttal az altiszti kérdést is megoldaná. Hír szerint a javaslat legközelebb készen lesz és nem sokára a közös minisztertanács is foglalkozik vele.

Alaptőke felemelés az Aradi Első Takarékpénztárnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 19.

Az „Aradi első takarékpénztár” igazgatósága mai napon ülést tartott és Arad eme legrégibb és legnagyobb pénztárosa Ottenberg Tivadar vezérigazgató előterjesztése alapján az alaptőke felemelését határozta el.

Vezérigazgató előterjesztésében hangsúlyozta, hogy a folyó év tavaszán végrehajtott alaptőkefelemelés alkalmával az igazgatóság azon a véleményen volt, hogy ez az alaptőke felemelés hosszabb időre ki fogja elégíteni az intézetet szemben támasztott igényeket. Az azóta beállott fejlődés azonban oly rohamos, a fellendülés minden üzletágban oly ragymérvű, hogy az intézet saját tőkét a mindinkább emelkedő forgalommal szemben már nem elegendők.

Ennek igazolására felemlíti vezérigazgató, hogy a tavalyi álladékkal szemben

a betétek	2.200.000 koronával,
a váltótárca	8.000.000 koronával,
az amortizációs jelzálogkölesönök	3.000.000 koronával,
a folyó számlai cöllegek	800.000 koronával

emelkedtek.

A takarékpénztár vezetőségének ez a szinte előre nem látható fejlődéssel szemben kötelessége gondoskodni arról, hogy az intézet eddigi vezető állását megtartsa, a reá háruló közzgazdasági feladatokat a jövőben is teljes mértékben teljesíthesse, a közönség eddig élvezett bizalmát magának továbbra is biztosítsa.

Ily körülmények között azt a tervet kell az intézet igazgatóságának megvalósítani, hogy úgy a forgalomban, mint az összes üzletágakban mutatkozó jelentékeny emelkedés következtében a kezelésére bízott nagy idegen tőkék és saját tőkék között a kellő arányt és a feltétlenül szükséges összhangot helyreállítsa, mert e helyes arány és összhang fogja az intézetet arra kényszeríteni, hogy azon jelentős feladatoknak, melyeket a közzgazdasági életben elfoglalt pozíciója reá ró, a jövőben is teljesen megfelelhessen.

Miután pedig az intézet érdekei feltétlenül szükségessé teszik az eddig elért anyagi és erkölcsi színvonalának emelését, a további állandó fejlődés biztosítását, ennek következtében előállott annak szükségessége, hogy alaptőkéjét felemelve, új anyagi erőket vonjon magához, ezáltal tőkeerejét fokozza, versenyképességét emelje s a vidéki pénztárszervezetek között kivívott vezető állását megtartsa, minthogy tudvalevőleg a saját tőre nagysága a fejlődés és haladás legbiztosabb támasza.

A részvénytőke felemelés mérve tekintetében úgy az intézet, mint különösen a részvé-

nyesek érdekében azt látja helyesnek és megfelelőnek, hogy minden két régi részvényre egy új részvény adassék ki 1800 korona árfolyamon. A kibocsátás e módjával az intézet a régi részvényeseknek, úgy mint eddig is, nagy előnyöket biztosít, mert egyrészt azért, mivel a részvények jelenleg 2400 koronán felelő árfolyammal bírnak, másrészt pedig, mert az ideai eredmény mellett 110 korona osztalék biztosítva látszik a javaslatba hozott kibocsátási árfolyam felette kedvező.

E szempontok figyelembe vételével javaslatba hozza tehát, hogy 3400 drb. 1000 korona névértékű új részvény 1800 korona árfolyammal bocsátassék ki akként, hogy minden két régi részvényre egy új részvény adassék ki.

A tervezett művelet végrehajtása után az intézet saját tőkéi 17.200.000 koronára fognak rugni. Ez a saját tőke tehát oly jelentékeny összeget, oly nagy erőt fog képviselni, amely minden tekintetben méltó lesz az intézethez, annak 71 éves múltjához, hírnevéhez, vezető állásához és közgazdasági hivatásához.

Az igazgatóság a vezérigazgató előterjesztését egyhangulag elfogadta és a javasolt alaptőke felemelést 1912. évi január hó 21-ikére összehívandó rendes évi közgyűlésnek indítványozni fogja. Kétségtelen, hogy ez a közgyűlés örömmel fogja a nagyarányú és egészséges fejlődést tudomásul venni és egyhangulag el fogja határozni az alaptőke felemelést.

Amennyiben azonban a jelenlegi súlyos pénzügyi viszonyokban — melyek közvélemény szerint nem alkalmasak részvénytőke felemelésre — a megtartandó rendes évi közgyűlésig lényeges javulás be nem állana, az igazgatóság csupán felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől arra nézve, hogy az alaptőke felemelést legjobb belátása szerint oly időben foganatosítsassa, melyet a tervezett művelet végrehajtására feltétlenül alkalmasnak talál.

Elfogott

nemzetközi betörők.

— A balázsfalvi bank fosztogatói. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 19.

Két veszedelmes nemzetközi betörőt kísért be ma déli egy órakor a keleti pályaudvarról három csendőr a főkapitányságra. A betörők hihetetlenül vakmerő betörést követtek el a balázsfalvi Patria-bankban s feltörve és kifosztva a Wertheim-szekrényeket, hatszáznegyvenegyszerhatszáz korona értékű pénzzel és értékpapírral a főváros irányába szöktek. A csendőrség azonban idejekorán lefűlelte őket. Ez a két notórius betörő Panajottosz Konstandamosz és az öccse, Farsotte.

A vasárnapról hétfőre virradó éjjel három órakor Juhász József balázsfalvi csendőr járőrszolgálatot teljesített s a Patria bank épülete előtt elhaladva, rendes szokása szerint bepillantott a bank ablakán is. Ugy rémlett neki, mintha hirtelen elalvó villamoslámpát látott volna. A csendőr erre puskája agyával betörte az egyik ablakot s azon keresztül beugrott az intézetbe. Ugyanakkor a szemközt levő ablakon két ismeretlen alak menekült ki a sötétbe. Juhász erre a kaszárnyába sietett s Horváth József csendőrmesterrel és Gáspár Pál csendőrrel együtt üldözőbe vette a menekülőket. Tizennyolc kilométernyi fárseztő üldözés után végre Oláhcsesztván mind a két betörőt elfogták, megtalálták náluk a rablott összeget is s onnan egyenesen a főkapitányságra hozták őket.

Panajottosz Konstandamosz a kihallgatás során elmondotta, hogy 35 éves, görögországi

születésű, konstantinápolyi lakos s az öccse harminckét éves, szintén konstantinápolyi lakos. A kihallgatásnál, amelyet török tolmács segítségével folytattak, kiderült, hogy a betörést egy Miton Mikulás nevű romániai ember terve szerint követték el.

Ez a Miton évekkal ezelőtt már megkísérelt egy betörést, ugyancsak a balázsfalvi Patria-bankba, de rajtakapták s azóta megfigyelés alatt állott. Ő maga tehát nem mert hozzáfogni a mostani terv keresztülviteléhez, mert attól tartott, hogy rögtön fölismerték volna s ezért hajtatta ezt végre a két Konstandamosz-testvérrel, akiket a legfontosabb helyszíni rajzokkal látott el s akiknek most Budapesten kellett volna találkozni Mitonnal.

Végnélküli hajszája

a bankcsaló után.

— Az eltűnt dollárszóró tanító. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 19.

Az egész országban hajszolják a menekülő bankcsalót nemcsak a rendőrség és csendőrség emberei, hanem a fejére kitűzött díjért lekésülő magánrendőrök is és Bauer még sincs sehhol. Mindennap érkeznek jelentések a rendőrséghez, hogy a menekülő bankcsalót itt, vagy ott látták, de mindig kisért, hogy az illető csak ál-Bauer volt s az igazi Bauer vagy jó helyen rejtőzködik, vagy pedig egy gyorsjárata hajón vitorlázik már valamelyik idegen világrész felé.

Tegnap, hogy teljes legyen a hajszája, Újpesten keresték Bauert. Egy újpesti pincér jelentette a rendőrségnek, hogy odakint látta Bauert, akit személyesen is ismer. Keresztyeni detektívőnök azonnal mozgósította az egész detektívhadseréget, amely a legnagyobb buzgalommal tette tüvé nemcsak Újpest labujait és mulatóhelyeit, hanem az összes házait is, ahol Bauer esetleg található volna, de az eredmény még sem volt kielégítő, mert nem akadtak Bauerek még csak a nyomára sem. Egészen ma hajnalig tartott az újpesti hajszája s a kimerült detektívek azzal tértek vissza Újpestről, hogy a jelentést tévő pincér tévedett, mert Bauer nincs Újpesten.

Bauernek az Erzsébet-körút 50. szám alatt volt lakását még most is állandóan őrzik a detektívek. Két titkosrendőr szállásolta be magát az ő házában, mert még mindig azt reméli a rendőrség, hogy a megszökött bankcsaló vagy hazatér titkon az otthon hagyott holmijáért, vagy pedig valami üzenetet juttat a lakásadóihoz. Ámde a rendőrségnek ez a reménye is hiábavalónak bizonyul, mert Bauernek van annyi esze, hogy nem jelentkezik.

Megírjuk ma, hogy a detektívek egy Lévai nevű fővárosi tanító után nyomoznak, akit azzal gyanúsítanak, hogy résztvett a bankcsalásban, mert az utóbbi időkben jó barátságban volt Bauer Lajossal és ugyanazon a napon tánt el a fővárosból, amelyen Bauer megszökött.

Erről a Lévai nevű tanítóról érdekes adatok birtokába jutott a rendőrség, amelyek most már igazán gyanussá teszik őt. Kiderült ugyanis, hogy Lévai egy angolul kitűnően beszélő fővárosi hírlapíró angol tanfolyamára járt október havában. Mivel azonban nehezen ment a fejébe az angol nyelvtudomány, október tizedikétől kezdve külön órákat vett s ezeken az órákon mindig pontosan megjelent. Husz napig vette ezeket a külön órákat Lévai a hírlapírótól, akinek aztán a díjat nem koronákban, hanem dollárokból fizette. Ez alkalommal az illető hírlapíró egész csomó külsőben értékre jött láttott nála.

lapíró egész csomó külsőben értékre jött láttott nála.

Ez a sürgős nyelvtanulás nagyon gyanussá teszi Lévainak az eltűnését és a titkos rendőrök most kétszeres buzgalommal nyomoznak utána.

Soós Kálmán halála.

(Magyar bíróból amerikai közjegyző.)

Távirati tudósítás.

Budapest, december 19.

Nyolc évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett bűnpör középpontja volt Soós Kálmán dr. budapesti királyi törvényszéki bíró, tanácselnök, akit egy ügynök a bűn lejtőjére sodort. Az anyagi bajokkal küzdő bírót annyira behálozta, hogy ítéleteiben pénzt osztotta az igazságot. E miatt a vádlottak padjára került társával együtt. A bíróság börtönre ítélte őket. Az ügynök leülte a rászabott büntetést; a megtévedt bíró szégyene eől Amerikába menekült — állítólag a fővárosi rendőrség szemethunyás segítségével — hogy ott új munkás élettel vezekeljen bűnéért.

Soós Kálmán dr. 1904. tavaszán érkezett meg Newyorkba. A már akkor hatvanhárom esztendő emberre, aki a magyaron kívüli más nyelvet nem beszélt, küzdelmes hetek következtek, de pályakeresésében Budapesten maradt gyermekei segítettek. Mivel belátta, hogy másként nem boldogulhat, rövid idő alatt megtanult angolul s ekkor sikerült neki alkalmazást kapni Nemeth Janos newyorki bankházában. Szorgalmát és nagy tehetségét megbeszélte főnöke s néhány hónappal később már az angol levelező-osztály élére állította.

A megélhetés gondjában segítőtárs lett a felesége, aki hitvesi ragaszkodásának fanyes jeleit adta, a midőn itt hagyta jó módját, amelyet gyermekei biztosítottak számára s hajlott korában átkelt az óceánra, hogy férje mellett lehessen és kenyeret keressen. Egy női holmit gyártó ipartelepen a munkások felügyelője lett s ettől az időből kezdve nyugodtan élt a házaspár.

Soós Kálmán dr. ambícióját azonban nem elgátolta ki a foglalkozása. Őt év elmúltával megszerezte az amerikai állampolgárságot s ezelőtt másfél évvel tekintélyes állást kapott. Kinevezték Newyork városában hiteles állami közjegyzővé. Az amerikai magyarok elfelejtették megtévedését és annyira megbecsülték őt, hogy még presbiterré is megválasztották a református egyházban. Agilis tagja lett a magyar kolóniának, tudásával segítette az ügyefogyottakat; fölolvasásokat tartott; szónokolt agítált a magyar érdekekért.

Ereje azonban megtört. A hetvenegy esztendő ember az idén tavasszal betegeskedni kezdett. Gyermekei legutóbb az idén, december 4-én kaptak tőle levelet, amelyben azt írta, hogy nagyon fáradt s emiatt nem tud annyit dolgozni, mint szeretne, bár munkája elég lenne. Budapest lakó veje vasárnap éjszaka kábeltáviratot kapott Newyorkból. A rövid telegram így szól: Papa meghalt. Hétfőn temetem. Mama.

A gyászos hír mélyen lesújtotta Soós Kálmán dr. gyermekeit. Családi tanácskozáson elhatározták, hogy özvegyen maradt édesanyjukat hazahívják s megkérik, égettesse el férje holttestét, hogy magával hozhassa a hamvakat. Ma elküldték ezt az elhatározást tartalmazó táviratot Newyorkba.

Az amerikai magyar mágnás.

— Harmadfélévi fegyházra ítelt leánykiházásító. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, december 19.

Tránka Gyula egy évtizeddel ezelőtt ismert alakja volt az ország rendőrségeinek. A legraftalább trükkökkel csapta be az embereket. Szélhámosaival vagyont szerzett, amíg végre rajtaütöttek. Csalás, sikkasztásért évekét ült. Büntetésének kitöltése után Amerikába vándorolt új életet kezdeni. Működő családból származott, tanult ember volt. Amikor kivándorolt, a rokonai pénzzel segítették. Tránka nagylátón élt Amerikában, hamar nyakára hágozott a pénznek. Néhány hónapig rendszeresen dolgozott, azután újból folytatta a régi mesterségét. Szélhámoskodott. Bostonban ütött tanyát és mindenütt, mint magyar mágnás szerepelt. Játszotta az urat, ismert vendége volt Boston legelőkelőbb családainak. Egy dúsgazdag leánnyal már jegyben is járt a szélhámos, amikor érezte, hogy már inog a talaj és óvatossá lépett. A karrier így megegyezett. A familia csak később értesült, hogy a „magyar mágnás“ vélegény veszedelmes szélhámos.

A sikertelen kirándulás után Tránka Gyula haza vitorlázott. Budapesten lézengett és rokonai támogatásából élt. Amikor aztán már ezek is megelégtették a bizonytalan időkben esedékes spanyolát, munkához látott. Kikémlelte az „arravaló“ vidéki várost. Legalkalmasabbnak találta a jó zsiros bécskai földet. Bácsmadaras községben telepedett meg. Leánykiházásító egyesületet alapított. A vállalkozáshoz társakat is kerített. A szervezeti szabályzat szerint az egyesületbe tizenhat éven alóli leányokat irathattak be, akik férjhezmenetelük esetén négyszáz, hatszáz vagy nyolcszáz koronát kaptak. A tagsági díjakat a lakodalmakon szedték össze. Ezer tagja volt az egyesületnek. A tagsági díj két korona volt és így minden esküvőn kétezer koronát harácsolnak össze. Azonkívül az új házaspár is hozzájárult a „nemes célhoz“. Házasság esetén tehát egy-egy tagon másfélszer korona tiszta hasznuk volt.

Az üzlet pompásan bevált. A hiszékeny falusi embereket könnyű volt rászédni. Működési területet később már a környékre is kiterjesztették. Az alapszabályokat is megváltoztatták. A leányok korra való tekintet nélkül beiratkozhattak a leánykiházásítóba. Később már annyira ráfeküdtek az üzletre, hogy eljegyzés után is rábírtak leányokat az egyesületbe való belépésre. Ilyen esetben az esküvő után harminc koronát utaltak ki a tagnak, de a bevételük akkor is kétezer korona maradt.

A becsapott falusiak közül végre valakinek az a gondolata támadt, hogy jó lenne megvizsgálni: mennyi pénz lehet már a kasszában. Ez a kíváncsiság az alapítás után négy évre, 1909-ben történt. És Bácsmadaras községet váratlan meglepetés érte. Tránka Gyula, a leánykiházásító vezér, csődöt jelentett. A vezérigazgató ur és felügyelő-bizottság elismerték az egyület pénzét.

A szabadkai ügyészség csalárd bukás miatt vádat emelt Tránka és társai ellen. A szabadkai törvényszék a múlt évben tárgyalta az ügyet. Az ítélet meglepő volt: fölmentették a vádlottakat. Az ítéletet azzal indokolták, hogy a szövetkezetnek nem voltak hitelezői, mert a tagok nem tekinthetők azoknak. Vaszkó Endre dr. ügyész főelbzezése következtében a szegedi ítélőtábla ez év májusában tárgyalta az ügyet. A szegedi ítélőtábla megsemmisítette az ítéletet és utasította a szabadkai törvényszéket az ügy

érdemleges tárgyalására. A második tárgyaláson Tránka Gyulát két évi, a társait pedig hat hónapi börtönre ítélték. Az ügyész súlyosbításért főelbzezett. A szegedi ítélőtábla ötös tanácsa Perjessy Mihály dr. előadása alapján Tránka Gyula büntetését két és fél évi fegyházra, a többieket pedig hét hónapi börtönre emelte föl.

Városi segély a halottaknak.

— A bőkezű nagyvárad szegényügyosztály. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, december 19.

Bármennyire is szép szerepet játszik Nagyvárad szociális és humanus tereken, bizonyára mindenütt feltűnést fog kelteni a város eddigi gavallériája. Nagyvárad városa egész egyszerűen vacsorapénzekkel és napi segélyekkel járult a menyország büdzséjéhez (bizonyára eddig ismeretlen kvótakulcs arányában.) Most azután a város fölfedezte ezt az indokolatlan nagylelkűségét és egyetlen erélyes intézkedésével beszüntette ezt a közvetlen a menyországnak járó adófizetést.

A város az ősszel szaporította szegényügyi irodájának a személyzetét és külön kiszabott egyes ellenőrző feladatokat. A Népiroda segélyügyeit, ellenőrzését Wesselényi Ferencre bízták, aki a megbízás óta mindenütt személyesen végez helyszíni szemléket, minden írást végigbongészik Agoston Péter dr. utasításai szerint.

Feltűnő volt, hogy egy töpörödött anyóka hónapról-hónapra megjelenik urának a segélydíjáért.

— Nagyon oda van a lellem uram. Eljöttem a kis pénziért, csókolom a kezüket.

A Népiroda úgy megajánlta a „lellemuram“, hogy kíváncsi lett rá. Egy szép reggel váratlanul megjelent Wesselényi Ferenc egy paksamétával az asszony Szacsavay-uti szobáskájában, melegen érdeklődve a kedves férje egészsége felől.

— Esetleg betegségi segélyt is kaphat.

— Nem kell annak semmi, kérem. Nagyon odáig van.

Nagyon odáig is volt, másfél méternyre a föld alatt a temetőben. A fölfedezés kellemelel meglepetést keltett és végsőkéig fokozott óvatosságot. A város ravasz szegényeit valósgos haditervek szerint kellett meglepni, iratok százait átbongészni, míg egy-egy ügy kiderült. Valóságos razzia volt, halottak razzija, a melynek eredménye az lett, hogy Nagyvárad városa bebizonyíthatólag évek óta vacsorapénzzel, élelemmel, tyukkal, kaláccsal tart negyvenhét halottat. A jámbor segélyezettek szépen elhaláloztak, élelmes és ravasz hozzátartozók pedig tovább szedték a segélyt.

A Népiroda különböző szociális okokból intézkedett, hogy a család nevek ne jussanak nyilvánosságra, egyttal arra is, hogy ilyesmi többé ne forduljon elő. A segélykérvényeket is újra átvizgálták. Itt is 38 esetben állapították meg, hogy a folyamodó nem hogy segélyre szorulna, de ellenkezőleg még ő vehetne részt humanus mozgalmakban. Nem utolsó érdekesség egy H. F. nevű nagyvárad lakosnak az esete sem. Rikító nyomorát élénk színekkel festő, megható kérvényére bizonyára megkapta volna a napi segélyt, ha a nyomozás meg nem állapítja róla, hogy pompás háza van 11 jól-fizető lakóval.

A tifuszt-terjesztő szakácsnő

— Egy különös kártérítési pör. —

Távirati tudósítás.

New-York, december 19.

Tifusz Mary, becsületes nevén Mary Mallon az az egész világon ismeretes szakácsnő, aki onnan kapta sajátos melléknevét, hogy a szó teljes értelmében terjesztette maga körül a tifuszjárványt a akiről megállapították, hogy valósgos telepe a bacillusoknak, ötven-ezer dollár erejéig kártérítési pört indított New-York város egészségügyi osztálya ellen, a miért három éven keresztül elkülönítés alatt tartották a North Brother Islandon New York mellett.

Marry Mallon, aki most negyven éves, azt állítja, hogy sohasem kapta még meg a tifuszt, sem más veszedelmes, ragályos betegséget. A kórházból még februárban bocsátották el a azóta képtelen magának szakácsnői állást szerezni. Mindenhol ismerték az orvosi könyvekben, népszerű orvosi előadásokon unostalan emlegetett: „bacillus hordozót“ és rémülten mutattak ajtót a veszedelmes új oselédnek.

Mallon Mary kártérítési pörében be akarja bizonyítani, hogy az orvosok legalább is tévedtek, amikor azt a véleményt adták felőle, hogy testében egész bacillus telepeket hordoz.

Tifusz Mary története visszanyulik 1906 ba, amikor az Unio divatos fürdőhelyén Oyster Bayben a tifusz rohamos terjedését tapasztalták. Egyetlen család tizenegy tagja közül hatan kaptak meg a betegséget. Az orvosok valami különös esetet láttak fenforogni, mivel kiderült, hogy az ivóvíz nem fertőzött. Ekkor kezdtek megfigyelni Mary Mallont, akiről megállapították, hogy még 1904 ben annál a háznál, ahol lakott, egyszerre négyen betegedtek meg tifuszban; sőt 1902 ben hasonló eset történt vele: a háznép kilenc tagja közül rövid idő alatt hét kapta meg a tifuszt. Az orvosok azonban megállapították azt is, hogy maga Mary Mallon sohasem szenvedett ebben a betegségben. Erős, mindig egészséges nőnek ismerték. Végre is az egészségügyi hatóság a nőt, minden tiltakozása ellenére is a North Brother Island kórházába internálta a bármily részvétellel voltak is iránta, mindenkitől elkülönítve, erővel ott tartották.

Az orvosok hosszú ideig vesződték a sajátos és veszedelmes nővel és végül egy speciális operáció útján megtisztították szervezetét a bacillusoktól. Miután megállapították, hogy Mary Mallon már nem bacillushordozó, ez idén októberben elbocsátották a North Brother Island kórházából.

Négy évi kényszerű pihenés multán Mary Mallon újból kenyérkereset után nézett, de — mint már megirtuk fentebb — hiába. Elkeseredésében azután kártérítési keresetet indított New-York város ellen, amely a közegészségügy védelmére történt internálással kenyérétől fosztotta meg Mary Mallont, akiről senki sem akarja elhinni, hogy már ninosen szervezetében tifusz-bacillus.

A pénzügyi költségvetés a munkapártban. Budapestről jelentik: A munkapárt ma este nyolc órakor Ghillányi Imre báró elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalták. Hegedűs Lóránt előadó részletesen ismertette a tárca költségvetését, Szilassy Zoltán felszólalása után a miniszter rövid beszédet mondott, melyben a felszólalót megnyugtatta. A párt a költségvetést egyhangúlag elfogadta.

A főherceg remetesége a Baleári szigeteken.

— Akinek teher a katonai uniformis. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 19.

Henrik Ferdinánd királyi hercegnek a hadseregéből való kilépése, művészi hajlandósága és állítólagos szerelme sokat foglalkoztatja az egész világ sajtóját. Egy német ujság hosszabb cikkben azt igyekszik bizonyítani, hogy ebben az esetben szerelemről aligha van szó, hanem tisztán arról, hogy a herceg nem érzi magát katonának, hogy művészi hajlandóságának akar élni és hogy a maga fejével akar gondolkodni. Mennyire nem az egyedüli téren, annak bizonyítására az ujság a következő példát mondja el:

Van az uralkodó családnak egy, a különcödésig az ideálisra törekvő tagja, aki szinte egészen félreállva, remeteszerű magányosságban él. Ez az agg könyviró és világkutató, aki tengermosta agglégény-hajlékát a Baleárok egyikén rendezte be magának és csak időről-időre jön igen rövid tartózkodásra haza. Ilyenkor feltűnik Ischben is, ahol tiszteleg az uralkodó-család fejénél. A szállóban vesz lakást, ahol nagyon kevés, tulajdonképpen csak egy darab podgyászszal jelenik meg. Ebben az egyenruhája van, amelyet az uralkodónál való tisztelgésre vesz föl, de az audiencia után rögtön ismét becsomagolja a cifra katonaruhát. Csak egy komornik kíséri, akinek hozzája való viszonyát szintén igen különösnek tünteti föl a hír.

A herceg — ezt mondják azok az emberek, akik a körök bizalmas dolgait ismerni látszanak — komornikját úgy tekinti, mint vele egyenlő jogu embertársát és úgy is bánik vele. — Epen ezért a mindennapi élet szükségletéről való gondoskodást megosztja vele. Ez pedig úgy történik, hogy mindketten, a herceg és a komornik, fölválva hetesek, azaz az egyik héten a herceg, a másik héten a komornik végez minden munkát. Ez a munka a legaprólékosabb teendők elvégzésére is kiterjed, úgy, hogy a herceg, amikor ő a hetes, valósággal a komornikja a saját komornikjának.

Mint említettük, azok az emberek beszélnek ezt, akik pontosan ismerhetik az uralkodó-család egyes tagjainak viszonyait. Lehet, hogy némi túlzás van az elbeszélésben, de: nem zörög a haraszt, ha a szél nem fujja. A herceg jelleme és egész lénye igazolni látszik a róla elterjedt hír valószínűségét, mert nem bizarr, hanem lelki tekintetben érdekes ember a Baleárok hercegi remetéje.

Az a királyi herceg, a kiról a sorok szólnak, Lajos Szalvátor, az osztrák tudományos akadémia tagja. Firenzében született 1847-ben és a katonai pályán bizony csak ezredességig vitte. Évek hosszú sora óta Mallorca szigetén él elvonulva.

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgimnázium Bódogh gyorsíró köre Endrőczy László főgimnáziumi tanár vezetésével a hó 17-én tartotta második irodalmi ülését, melynek tárgysorozata a következő volt: A tisztviselők beszámolója után Pollák L. VIII. o. t. megbeszélte Isekatuz M. VII. o. t.-nak az ő kori gyorsírásáról írt értekezését. Boros E. VIII. o. t. érdekes felolvasást tartott az új kori gyorsírásáról. Azután Weisz T. IV. o. t. fiatal korát felül muló ügyösséggel szavalt a „Markovitch emlékezete” című költeményt. Weiztmann A. VII. o. t. művészi felfogással és képzett techni-

kával zongorázta Meyerber Hugennottákját. — A 70 korona értékű jutalomdíjnak a múlt gyorsírási verseny győztesei között való kiosztása után az ülés véget ért.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Kis szökevény, operette. C) bérlet. Csütörtök: Cigányszerelem, operette. Komlóssy Emma vendégfelléptével. A) bérlet.

Péntek: Táncohuszárok, operette. Komlóssy Emma vendégfelléptével. B) bérlet.

Szombat: Piros bugyelláris, népszimű. Komlóssy Emma vendégfelléptével. C) bérlet.

Vasárnap: Délután fél négy órakor gyermekelőadás, Hóteherke és a hét törpe. Este: Nincs előadás.

* Semper Idem. (Irtá: Gonda József. Politikai, irodalmi, művészeti és kritikai tanulmányai.) Gonda József dr. neve nem új és nem ismeretlen az irodalomban. Tizenhat éves újságírói működés s vagy három nagyobb szép-irodalmi mű áll a háta mögött s ez a különös szavú, merész bölcsesletű mai írással pedig már a legfrissebb modern író a maga külön önállóságában szosztrófálja. Valaha novellákat, sőt verseket írt s *Uj oltár — Uj Istenek* című tárcagyűjteményének, meleg tónusú, hangulatos darabjai, s minőségben is népszerűvé, ismeretvé tették a nevét. Most mintha kieserített volna, az írásmódora, a tárgya, az egyénisége teljesen megváltozott; a novellistából morálfi lozófus, a költőből jogbölcsész és politikus, az ábrándos ifjúból élesen distingváló kritikus és szociológus lett, ki a kultúremler türelmetlen progresszivitásával verékzik a minden téren való radikális haladásért. Ez a könyv társadalombölcseleti, politikai, irodalmi és művészeti tanulmányok gyűjteménye, azzal az előrebocsátott manifesztációval, hogy az ő írásai, bármily különbözőek legyenek is a tárgyak, *semper idem*-ek azért, vagyis végső megállapításaikban, logikájokban, hangjok színezéseiben, a meglévő morált ámadó következetességükben, radikális meglátásaikban, mindig *egyek és ugyanazok*. Jól mondja Ignótus előszavában: egy türelmetlen, nyugat szépségeitől, mámorító művészetétől ittas kultúremler, ki oda akarja állítani az ő parasztját is, az ő fajtáját is, ahol a modern külföld hasonló szociális életet élő polgárai állanak. Politikai cikkeiben szélső demokráta. Társadalombölcseleti tanulmányai, rendszerint egy-egy szociális törvényszéki, büntügyi tárgyalás kapcsán íródtak. Novellái rendszerint egy-egy szociális kérdést világitanak meg s egy-egy problémát oldanak meg. Inkább párbeszédnek, afféle Szász Zoltánra emlékeztető dialógusok modern társadalmi kérdések felett s inkább bölcsesleti, mint belletrisztikai jelentőségűek. A címképet egy ifjú művészjelölt: Téván Andor rajzolta. Egyéni és kifejezésteljes úgy együtt, a gondolkodó és a halálfej, az író metafizikai, sőt pozitív bölcsesletének öntudatos kifejezője. Az író könyvét megindítóan meleg szavakkal, hitvesének ajánlja. A *Semper Idem* minden nagyobb magyarországi könyvkereskedésben kapható 4 koronáért.

* Komlóssy Emma vendégjátéka. Az Aradon nagy népszerűségnek örvendő primadonna a karácsonyi ünnepek előtt fog három napon át vendégszerepelni az aradi színpadon. Három legjobb alakításában fog fellépni. Kiváló érdeklődésre tarthat számot a vendég Cigányszerelem operettbeli alakítása, amelyet ezuttal először fog bemutatni az aradi közönségnek. A vendégművésznő csütörtök, péntek és szombat este fog fellépni.

* A Bakos tárlat. Weisz Leó szalonjában ma nyit meg a sajtó számára Bakos Tibor kollektív képkiallítása. A kiallított képeket tekintve, kiváló művészegyéniséggel ismerkedünk meg. Bakos Tibor, amennyire finom jellemzője az állatvilágnak, ép oly szerencsés szemű és kezű megoldója, ötletes fejtegetője az aquarell szín problémáknak. Az egyik képén természetesen s mégis sok eredeti ötletességgel érezetli a nézővel az apró csibék pelyhes puhóságát, meleg színösszeolvastással sok melegséget és finomságot visz bele az intim mi-

lióbe. A tárlat legszebb és legértékesebb képei közé tartozik a „konyha előtt” című vízfestése, amelyben a művész egyéniségét látjuk kidomborodni. Minden képről lenne egy pár dícsérő szavunk, ha ehhez megfelelő hely állna rendelkezésünkre. Így csak röviden azt szögezhetjük le, hogy Bakos Tibor nevét a tartalmasabb magyar festőkkel egy sorban kell emlegetnünk, amit komoly törekvéssel, igazi művészi tehetséggel érdemelt ki. Az aradi tárlatért hálás lehet iránta, műértő közönségünk, mert nem mindennapi festményekkel ismerkedhetik meg. (4871.)

* A Kis szökevény. A színtársulat szerdán este a közelmúltban oly nagy sikerrel felújított Kis szökevényt adja elő. A címszerepet ezuttal is Neógrády Dóra játssza, aki a reprizen nagy sikert aratott énekszámáival és sz operettben előforduló táncokkal. Az énekesnőn kívül fellép még a teljes operett-személyzet.

* Hangverseny a színházban. Kimagasló zenei esemény színhelye lesz a hó 28-án az aradi színház. Egy nagyszabású hangverseny keretében bemutatkozik a közönségnek Kocsián, a világhírű hegedűművész és Eisner a kiváló tehetségű zongoraművész. Hangversenyre szóló jegyek máris válthatók a színházi pénztárban.

* A szűz. Az Uránia-színház legközelebbi újdonsága ismét meglepetést hoz a közönségnek. Szombaton bemutatja az angol kinematografia legújabb remekét, a Szűzet. Ezt a páratlan kiállítású, lebilincselő mozgóképét egyedül az Uránia színháznak engedték át bemutatás céljából. A nagy szenzációra már most felhívjuk a közönség figyelmét. 175

* Taifun. (Az Uránia szenzációja.) Kedden mutatta be az Uránia-színház a Lengyel Menyhért színműve után készült mozgóképét, a Taifunt. Érdekes, hogy a kinematográfiai rendezés, milyen új darabot csinált a Taifunból. Tokeramo dr. például, a színpadi szoba jelenet helyett, egyik előkelő restaurauba viszi Ilonát. Autókirándulás után betérnek a vendéglőbe és ott játszódnak le a szerelmi jelenet. A japán kolónia tagjai meglesik őket és fotografiát készítenek az együttlétről. Szóval a színtért a szabadba teszi a rendező, gyönyörű új helyzeteket visz a drámába. A közönség gyönyörködve nézi a remek felvételt. Ilona eszményi szép megszélyesítőjét és az egész összjáték hatásos beállítását. A magyar szerző darabjáról Németországban készült mozgóképét hatalmas sikert aratott a bemutatón és ez a nagy siker biztosítja a közönség további érdeklődését a többi előadás iránt is. 175

* Az Apolló norvég slágerje. Szerdán mutatja be utoljára az Apolló-színház a norvég filmgyár szenzációs képét: Az elhagyott szerető boszu ját. A közönség mindig szimpátiával kísérté a norvég filmgyár slágerjeit s különösen ennél a képnél nyilvánult meg a legimpozánsabban a nagy érdeklődés. Mind a két napon kikerült az Apolló-színház pénztára fölé: Minden jegy elfogyott felirású tábla. Mint már tegnap említettük, az élet mélységébe világít bele a kép. A bukott léány szerelméből dolgozott fel érdekesítő s komplikált cselekményt a filmgyár. Tekintettel arra a körülményre, hogy ez a társadalmi dráma az élet sok reális mozzanatát viszi a néző elé, csak a felnőtteknek ajánlhatjuk. Az Apolló-színház nézőterén érdekes ujitást láthat a közönség. A színház vezetősége olyan automatikus lámpákat szereltetett fel, amelyek fokozatosan fognak világítani s így a szemet nem rontják, mint a hirtelen felgyuló lámpák. 177

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Roosevelt lesz Taft utóda?

— Próbászavazás a köztársasági elnökségre. —

Távirati tudósítás.

Newyork, december 19.

Amerikában már most folyik a korteskedés a jövő évi köztársasági elnökválasztásra.

A Cleveland Leader és a Toledo Blade, az ohioi republikánusok két legnagyobb lapja, a múlt hetekben próbászavazásra hívta fel az olvasóit, hogy megállapítsa, hogy a különböző pártok különböző elnökjelöltjei közül kik a legnépszerűbbek. A szavazás eredményét mind a két lap a december 5-iki számában tette közzé. Eszerint 15,923 szavat esett a különböző republikánus jelöltekre. Ebből Roosevelt 11,437, Taft 1,814 La Follette 1,784, Hughes 615, Cummins 176 Garfield 41, Foraker 32, Knox 21, Binohot 2, Beveridge 1 szavazatot kapott. A demokrata jelöltek már csak 2082 szavazatot osztottak, amely a következőképpen oszlott meg: Bryan 810, Harmon 596, Wilson 489, Clark 142, Folk 32, Marshall 11, Pomerene 2.

Huszonhárman szocialistának vallották magukat és pedig közülük 1 Berger és 22 Debs hívének.

Ha csakugyan úgy gondolkoznak Ohio lakói, mint a próbászavazás fent közölt eredménye mutatja, akkor Roosevelt népszerűsége olyan nagy, hogy könnyű szerrel lehetne őt akár császárnak is kikiáltani. Mert nemcsak a republikánusok 77 százaléka vallja magát az ő törhetetlen hívének, hanem titokban támogatják még a demokraták is, akik a Leader és a Blade szerint, iránta való udvariasságból a lehető leggyengébb és legkevesebb kilátású jelöltjük, a háromszor megbukott Bryan nevét akarják írni a saját tükreikre, hogy annál fényesebb legyen a volt elnök diadala.

A próbászavazásoknak azonban szokott lenni egy igen kellemetlen hibájuk. Az, hogy nem annyira valamely város vagy országrész szavazóinak a véleményét tükrözik vissza, mint inkább azoknak a kívánságát, akik a próbászavazásokat rendezik. Nem lesz tehát meglepő, ha Roosevelt a cleveland-toledoi próbászavazás fényes eredménye dacára sem fogja vállalni az elnökséget.

VÁROS ÉS MEGYE.

Hunyadmegye közgyűlése. Déváról jelentik: A törvényhatósági bizottság ma kezdte meg 63zi rendes közgyűlését. Az ülés elején Pop Jusztin interpellációt intézett az alispánhoz, hogy miért épen a mai román ünnepre hívta össze a közgyűlést. Az alispán megnyugtató választást a közgyűlés tudomásul vette. Ezután Ajtay Aladár interpellálta meg az alispánt, hogy hajlandó-e szigorú vizsgálatot indítani a súlyos vádakkal terhelt marosillyei főszolgabíró ellen. Az alispán kijelentette, hogy a vizsgálatot a legnagyobb eréllyel meg fogja indítani és ha a szolgabíró bűnössége bebizonyul, meg fogja kapni szigorú büntetését, azonban ha ártatlansága kiderül, gondja lesz rá, hogy a rágalmozók büntetlenül ne menekülhessenek. Hosszas vita indult meg a Dévai Takarékpénztárnak a megbukott dévai hitelbankban elhelyezett vármegyei közpénzek tárgyában tett ajánlata felett. Az ajánlatot a közgyűlés végül elfogadta. A közgyűlést délután folytatták, amelyen azonban az ellenzék nem jelent meg.

HIREK.

Tablai ítélet a Gyulay — Lukácsy perben.

— A választott bírák munkadíja. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 19.

Lukácsy Lajos aradi ügyvéd és Gyulay István gróf közötti ügyben tudvalevőleg választott bíróság lett volna hivatva ítélni. A bíróság elnöke: Bieber Gyula dr. budapesti vezető járásbíró; a tagok Csizmazia Endre dr., Botos Gyula, Kell Lipót dr. és Mittler Izidor dr. aradi ügyvéd Erre azonban nem került a sor, mert a per folyamán az ellenfelek kiegyeztek s a választott bíróság ítéletében csak a saját költségeit állapította meg. Ebben a tekintetben Lukácsy Lajost épen nem kielégítő módon hozta meg a választott bíróság határozatát: 80,000 koronában számította fel a következő elosztás szerint: az elnök részére huszezer koronát, a két budapesti bíró számára 18—18,000 koronát, a két aradi részére 9—9000 koronát, végül a jegyzőnek hatezer koronát. A peres fél ezt az összeget sokalta és huszonnégyezer koronát ajánlott fel. Miután a választott bírák ragaszkodtak követelésükhöz, illetve ítéletükhöz, az ügy a kikötött felelősségi fórum, a nagyváradi ítélőtábla elé került. A tábla méltányosnak találta Lukácsy ajánlatát s leszállítva a választott bíróság által megállapított összeget, a napokban hozott ítéletében az elnök munkadíjával 6000, a két budapesti bíró részére 5—5000, a két aradi részére 3—3000, végül a jegyző részére kétezer koronát állapított meg. Az ítélet jogerős.

— Az Aradi Közlöny naptárának szétküldése folyamatban van. Az arra jogosult helybeli előfizetők karácsonyig kivétel nélkül megkapják a díszes kivitellű 500 oldalas naptárt, amelyet a lapkihordók turnusokban kézbesítenek. December 20-án, szerdán kapják meg a naptárt a József főherceg uton, Boros Béni-téren, Luther Márton-téren, Maros utcában, Erzsébet köruton, Karolina utcában, Radnai-uton, Urbán Iván-utcában, Nagyváradi-uton, Zsófia-utcában, Arany János-utcában, Téli-utcában, Szél-utcában, Gizzella-utcában, Lehel utcában, Simándi- és Erdélyi-uton. — Az Aradi Közlöny kiadóhivatala ezuton kéri azon t. előfizetőit, akiknek előfizetési hátralékuk nincs és így naptára igényt tarthatnak, de azt tévedésből nem kapják meg, ezen körülményt közöljék az Aradi Közlöny kiadóhivatalával, (Telefon 151) hol panaszuk azonnal elintézését nyer.

— A német trónörökös-pár fia. Berlinből jelentik: Cecilia trónörökösne az éjjel egy óra-
kor egészséges hercegnek adott életet. A trónörökösne még tegnap karácsonyi bevásárlást tett s automobilon kirándult. Éjjel tizenegy óra-
kor a császárnét telefonon hívták a trónörökös palotájába. Orvosi segítség nem volt szükséges a trónörökösne születésénél. A császárné több óra hosszaiig maradt menyénél s a császárt telefonon értesítette negyedik unokájának születéséről. A trónörökös is, aki Langfurban szolgál, a császárné értesítette telefonon a családi eseményről és szerencsét kívánt neki. A herceg születését hetvenkét ágyulóvéssel hirdették s már korán reggel a középületekről zászlók lengedeztek. Az iskolákban elmaradt az előadás.

— A király egészsége Bécsből jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, amelyek szerint a király egészségében rosszabbodás állott volna be, illetékes helyről azt jelentik, hogy ő fel-ségének állapota viszonylagosan elég jó s er-ről tanuskodik az is, hogy a király ma dél-előtt másfél órai kihallgatáson fogadta Schemua vezérkari főnököt s az egész idő alatt folytonosan beszélgetett vele. A hurut még nem mult ugyan el, de a király általános állapota telje-sen kielégítő.

— Változások a csanádi káptalanban. Te-mesvárról jelentik: Pacha Ágost tb. kanono-
kot, püspöki titkárt, a megyés püspök előter-
jesztésére a király a csanádi káptalan legifjabb kanonokának kinevezte. Várady L. Árpád győri püspökké történt kineveztetése folytán tudvalevőleg megüresedett a nagy stallumban az éneklő kanonoki hely. Régi szokás szerint az így megüresedett kanonoki széket előlépte-téssel töltik be, úgy, hogy az újonnan kineve-zett kanonok mindig a legifjabb kanonoki he-lyet kapja. Pacha Ágost püspöki titkárnak így jutott az ugynevezett Bonnaz-féle alapítvá-nyos ifjabb kanonoki stallum. Ennek követ-keztében Engels János dr., Wittenberger An-tal és Blaskovics Ferenc kanonokok egy-egy hellyel előre lépnek, míg Bauer György, az idb. Bonnaz-féle kanonok belekerül a nagy stallumba.

— Tallián Béla bárói kitüntetés. Budapest-ről jelentik: A Pester Lloyd értesülése szerint a király Tallián Béla volt földművelésügyi mi-niszternek és törvényes utódainak a bárói méltóságot és a magyar főrendiház örökös tagsá-gát adományozta.

Tallián Béla Somogy megye Szabás közsé-
gében született 1851. évben, mint Tallián An-drás negyvennyolcas honvédszeres fia. A kö-zépiskolát Budapesten és Szegeden végezte, az-után pedig jogot hallgatott Pozsonyban és ál-lamtudományi államvizsgát tett. 1873-ban mint tiszteletbeli aljegyző Temes megye szolgálatába lépett; 1874-ben a billédi járás, majd pedig a törökkanizsai járás főszolgabírója lett. 1877-ben a koronás arany érdemkeresztel tüntettetett ki. Miután két évet a szegedi kir. biztosságnál töltött 1880-ban főjegyző helyettesé s még ugyanazon évben alispánválasztották. 1886-ban Somogy megye, 1892-ben pedig Békés- és Csongrád megyék főispánja lett s Békés megye területén ugyanazon időben mint kormánybiz-tos is működött. 1894-ben lemondott kormány-biztosi és főispáni állásáról és felmentése al-kalmával a Szent István-rend kiskeresztjével tüntettetett ki. 1896-ban választották meg első-izben képviselővé szabadelvű program alap-ján és 1903-ig a képviselőház alelnöki tisztét viselte. Ezen időre esik huszonöt éves jubileu-ma. 1901-ben megkapta a valóságos belső tit-kos tanácsosi címet és méltóságot, 1902-ben kir. biztosa volt a szerb egyházi kongresszus-nak, 1903-ban pedig elvált a Tisza István gróf által felajánlott földművelésügyi tárcától. A kormányval együtt 1905-ben lemondott tárcá-járól. Az ugyanazon évi választásokon két ke-rület is megválasztotta, de a szegedi kerület mandátumát tartotta meg, melyet Báuffy Dezső báró ellenében nyert el. A koalíciós era alatt Sándor Pállal és Ivánka Oszkással együtt kép-viselte a megszünt szabadelvűpártot a parla-mentben, mint pártonkívüli 67-es. Az 1910-iki választáson Manojlovics Vladisláv szerb nem-zetiségi 243 szavazatával szemben 1335 szóval választották meg Törökkanizsán.

— A horvát választások mérlege. Zágrábról jelentik: A horvát képviselőválasztások végle-ges eredménye a következő: Megválasztottak 21 kormánypárti, 3 szerb radikális, 23 koalí-ció, 27 jogpárti, 8 parasztpárti és 2 eszéki függetlenségi képviselőt. A kormánypárt nyert 7, a jogpárt 3, a szerb radikálisok szintén 3 mandátumot. A koalíció vesztett 9 mandátumot, a parasztpárt egyet, az eszéki függetlenségi-
pedig hármat.

— **Halálozás.** Janker Lajos orcsifalvi közsegi jegyző ma éjjel Gátalján, hol látogatásban volt sógoránál, Csiky Lajos jegyzőnél, — hirtelen meghalt. Szívszélhűdés vetett véget életének. A megboldogultat szívujaja miatt éppen tegnap nyugdíjazta Temesvármegye közönsége. Janker husz év óta állott közszolgálatban; előbb Cseraján (Traubau), utóbb Orczyfalván működött, mint közsegi jegyző.

— **Eltárlják a vizet.** E hó 20-án este fél 10 órától reggel 5 óráig Bockó, Ovár-utca, Hal-tér, Csernovits Péter-utca, Határ, Bercsényi Miklós és Darányi utcákban. E hó 23-án este fél 10 órától reggel 5 óráig Thököly-tér, Mikes Kelemen-, Kápolna-, Teleky, Választó-, Adich Lajos- és Csiky Gergely-utcákban a vízszolgáltatás szünetelni fog, miéért is az érdekeltek ez időtartamra elegendő vízzel lássák el magukat.

— **Öngyilkos cseh történetírő.** Prágából jelentik: Ma délután Vic László dr., a cseh egyetem történelmi tanára, híres osztrák történelmi agyonlőtte magát. Az utóbbi napokban több cikket közölt, amelyben a híres közigazgatási kéziratos valódisága mellett szállt síkra, amiért többen hevesen támadták, ugylátszik ezt nagyon szívére vette és ezért követett el öngyilkosságot.

— **A bihari munkapárt és Beöthy László.** Nagyváradról jelentik: A Bihar megyei Munkapárt ma tartott értekezletén elhatározta, hogy a párt társasági székét Beöthy László volt elnök személye iránti nagyrabecsüléséből egyelőre nem tölti be. A kereskedelmi miniszter ugyanis kinevezése után lemondott a társaságról.

— **Tosellinó bünhődése az emlékiratokért.** Rómából jelentik: Giornale d'Italia közli, hogy a drzdai udvar jelentékeny büntetéssel sújtotta Tosellinét emlékiratainak megjelenéséért az által, hogy eddigi 50 000 frank évi járadékát 4000 frankra szállította le. A volt szász trónörökösöknek az a terve, hogy a jövő esztendőben vendégszerelésre indul és felolvasásokat tart.

— **Porrá égett gőzmalom.** Balovábból jelentik: Az itteni gőzmalom ma este 9 órakor ismeretlen okokból meggyulladt és éjjelig az egész malom összes melléképítményeivel együtt elégett. A kár két millió korona.

— **Rablómerénylet az országúton.** Nagyváradról jelentik: Ma délután Lukret Lajos erdész felesége anyjával és öt éves fiával Nagyváradról kocsin hazafelé utazott. Utközben román parasztek támadták meg a kocsit és pénzt követeltek az utasoktól. Az asszony erre előrántotta revolverét a elsőszőr a levegőbe lőtt, majd a támadókra irányította, de az egyik haramia kikapta kezéből és az asszonyt megsebesítette vele. A esendőrök a merénylőket elfogták.

— **Kisiklott tehervonat.** Makóról jelentik: A Mezőhegyesről tegnap este fél hét órakor induló tehervonat Mezőkovácsháza állomást elhagyva kisiklott. A baleset úgy történt, hogy a sínek között öt tehén feküdt, melyeket a vonatvezető nem vett észre és mind az ötöt elgázolta. Az elgázolás következtében a mozdony és az utána következő két kocsis kisiklott. Az egyik fékező súlyosan megsérült. A tehervonat hat órai késéssel tovább ment.

— **Álaros rabló a közsegi pénztárban.** Nagyváradról táviratozzák: Zsadány közsegi pénztárban véres esemény történt vasárnap délelőtt. A közsegi pénztárosa, Kovács János bement a közsegházára, hogy a heti pénztári forgalomról záratot készítsen. Délben benyitott a szobába az irnok s öt sebből vérezve eszméletlenül találta a földön a pénztárost. A Wertneim szekrény nyitva volt. A pénztáros állapota halálos. Egy perc ere semlétre tert s annyit mondott, hogy egy álaros rabló szurta le. A pénztárból több ezer korona készpénz és tízenyolcezer korona értékű értékpapíros hiányzik. A esendőrök keresi a rablót.

— **Békealkudozások Kinában.** Sanghaiból jelentik: A békekonferencia Tangsoji és a köztársaságiak között ma megkezdődött. Mielőtt megkezdtek volna a harc megszüntetésére vonatkozó feltételek tárgyalását, táviratokat intéztek Juansikkaihoz és Lianghenhez, amelyekben szükségesnek mondják, hogy mindkét fél katonai parancsnokát utasítsák a fegyverszünet legszigorubb megtartására.

— **Kolozsvár tözsdét kér.** Kolozsvárról jelentik: Itteni szakkörökben mozgalom indult meg áru- és értéktözsdé létesítése ügyében.

— **Leégett fővárosi butorgyár.** Budapestról jelentik: Ma hajnalban a Meister Testvéreknek a Kerepesi ut 64 szám alatt lévő faanyag munkáló gyára leégett. A tüzet hajnali két óra tiz perckor az 1782. számú rándör vette észre. Telefonon értesítette a tűzoltókat és néhány pere alatt kivonult a VI. kerületi, a X. kerületi, a középponti és az önkéntes tűzörség automobillal és gőzfecskendővel. A gyár a Pillangó utca sarkán teljesen lángban állott, a furnikészítő épület gyulladt ki. A temérdek gyúlékony anyag folyton táplálta a tüzet. A tűzoltók látták, hogy a gyár menthetetlen, munkájuk tehát arra irányult, hogy a környéket védelmezze a veszedelem tovább terjedésétől. Ez három órai munka után sikerült is. A tüzet reggel kilenc órára oltották el teljesen. A gyár nagyrésze a gépekkel együtt elpusztult, a kár háromszázezer korona. A gyárban százötven munkás dolgozott, ezek most munkanélküli maradtak. A tűz keletkezésének okát még nem lehetett megállapítani. Az éjjeli őr Stefanovits István aludt és csak a tűzi lármára ébredt föl. A rándör azt mondja, hogy fél kettőkor a gyár előtt ment el és ekkor még nem látta a tüzet. Félórával később, amikor már az Egres-úton végezte őrszolgálatát, onnan vette észre a magasra csapó lángokat. A tüzet valószínűleg a transzmisszió áttűzése okozta, de nem lehetetlen, hogy tegnap este a munkások közül valaki égő cigarettát vagy szivar véget dobott el, ez meggyújtotta a furnit és a tűz hajnalig lappangott a gyárban, a mikor a tetőn át keresztül tört.

— **Letartóztatott szökevény.** A rendörség ma az aradi Iparos-szállón letartóztatta Nikolics Milán borbélysegédet, akit az aradi törvényszék országosan köröztetett. Nikolics a nyáron Kovászbán egy késszurással oly súlyosan sebesítette meg Móc Karácsony nevű parasztleányt, hogy az rövid időn belül elvérzett. Halált okozott súlyos testi sértésért akarta a bíróság felelősségre vonni, de megszökött. A rendörség ma átadta Nikolicsot az ügyészségnek.

— **Szolid árak vannak.** Igaz Sándor ékszerüzletében Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— **A temesvári vasutasok mozgalma.** Temesvárról jelentik: Az Országos Vasutasszövetség temesvári kerülete tegnap tartott ülésében a következő határozati javaslatot fogadta el: A temesvári kerület a budai, valamint a debreceni, a zágrábi, az eszaki és a székesfehérvári kerületek átiratán napirendre tér, illetve a rendkívüli országos nagygyűlés összehívását nem tartja most még célra vezetőnek, mivel a középponti vezetőség tárgyalásának nem akar előbe vágni. A temesvári kerület ugyanis a vasutakon jelenleg uralkodó és az óriási tehervozalomból előállított abnormis viszonyokból kifolyólag nem tartja a jelenlegi időt alkalmasnak arra, hogy a képviselőházban, sajtóban és közönség körében, bár jogosuttalannul, elhangzott kedvezőtlen véleménynek a nagygyűlés összehívásával mintegy táplálékot adjon.

— **A szenzációs Fischer-tárlat a Szabadság-téren a közönség részéről valóságos ostromnak van kitéve.** A forgalom egyszerűen óriási. Arad büszkén elmondhatja magáról, hogy a vidék leggazdagabb és leglátogatottabb karácsonyi tárlatát bírja. Az áruház helyiségei késő estig nyitva vannak és sugárzó fényvel árasztják el az egész Szabadságteret. 7018

— **Veszétség a szarvasmarhák között a lippai járásban.** Lippáról jelentik: A lippai járásbeli Kisrékás közsegi szarvasmarhák között a veszétség szedi áldozatait. A betegség úgy terjedt el, hogy a közsegi tehénpásztor kutyája megveszett és a csorda állatait magmárván, elfutott. A lelketlen pásztor, akit azóta a szolgálataiból elbocsátottak, kutyája támadó viselkedéséről és elkövetéséről nem tett jelentést az előjáróságnak, s így hatóságai intézkedések sem voltak tehetőek addig, míg a veszétség a marhaállomány között kitört. Legelőször a közsegi bizálya bejegedést meg és hullott el és ezidőszert már 7 uivarban állapították meg a betegséget. Mivel a gyógyíthatatlan és feltétlen halálos kimenetelű betegséggel szemben csak a közveszélyes állat lebunkózásával

lehet védekezni, a közsegi gazdaközönségének kára óriási lesz. Ismeretlen és ez idő szerinti már kideríthetetlen azon szarvasmarhák száma ugyanis, amelyeket a veszétség eb november hó 5 én bekövetkezett eltűnése előtt megmárt.

— **Páratlan karácsonyi alkalmi bevásárlás.** Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zsebóráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. Egyben felhívjuk a közönség b. figyelmét lapunk mai számában megjelent hirdetésére. 6029

— **Ingusz I és Fia könyv- és papírkereskedése csak a Weitzer János-utcában létezik.** A két üzlet egyesített raktárát igen olcsón árusítja. Karácsonyra a legelőnyösebb bevásárlási forrás. 6071

— **Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb ízlésnek megfelelő karácsonyi kiállítását, hol óriási választék van a legizlésesebb dísz tárgyak és használati cikkekben, melyek legolcsóbban beszerezhetők.** Képekterekben legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszműáru kereskedés, Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568. sz. 5923

— **Perzsaszőnyeg raktáram Weitzer János-utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: Schwarz Zsigmond. 4786**

— **Kotányi János üzletébe a legújabb japán művészi dolgok, melyek direkt Japánból karácsony részére lettek rendelve megérkeztek.** Tehát nagyon érdemes az itteni raktárt is megtekinteni, mely József főherceg ut 3 szám alatt van, ahol olyan dolgok vannak, amilyeneket még Európában ezidőig nem mutogattak.

— **Kun József elsőrangú ékszerész, a m. kir. államvasutak órása.** Előzékeny, figyelmes és szolid kiszolgálása miatt bizalommal keresi fel az aradi és vidéke karácsonyi ajándékot vásárló közönség. Igen ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást, 1 üveg 12 adaggal 1 korona.** Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4678

— **Szamosy Elsa nyilatkozata.** Kedves Doktor ur! A „Havasi Gyopár Crém“-jét már réggen használom! E kitűnő toillette crém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! Szamosy Eiza a m. kir. opera művésznője. 5093

— **Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Molnár Kálmánnak Választó utca 56. (Kápolna utca végén) levő elsőrendű szobafestő és mázólműhelyét, ki a legmodernebb munkákat legjutányosabb árakban elkészíti. 5677**

— **Ajándékba adok egy valódi arany gyűrűt már csak 30 korona vásárlásnál.** Meggyőzni akarom vevőim olcsó áruimról, szebbnél-szebb briliáns és arany ékszeráruval és választékban. Waldmann I. ékszerművesné Szabadság-tér 14. Fiume-kávéház mellett.) 5831

— **Karácsonyi ajándéknak egy elegáns női bőr, selyem, vagy gyöngytáska, utazó készlet, ékszer és varró kazetta, fésű és manikűr készlet, illatszert kazetta, toillet tükör, szivar, cigaretta, visit és pénztárca, látcső, tajték és borostyán szipka, valódi francia és angol illatszerek, szép babák stb. pipere és bórdíszműáruk dus választékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 4633**

— **Társasjátékok Kerpel Izsónál. 4871**

— **Karácsonyi díszek, káprázatos ujdonságok Kerpel Izsónál. 4871**

MULATSÁGOK.

(=) **Lutheránus-bál.** Az 1912. első mulatság a „Lutheránus-bál“ január 5-én lesz megtartva és a mint értesülünk, az előkészületek annyira előre haladtak, hogy a siker biztosítva van. Az agilis táncrendező Szalay Béla-val az élén, mindent elkövet, hogy ez a mulatság régi hírnevéhez méltó is legyen. A meghívók még e hét folyamán fognak szétküldeni

Az újonnan átalakított és fényesen díszített „Fehér Kereszt”-szálloda nagytermének tulajdonosa, Braun Gusztáv is mindent elfog követni, hogy a nagyérdemű vendégsereg kellemesen szórakozzék és mulasson.

Körömápoló készletek

(Manicure készlet.)

3611

Egyszerű kivitelű a legfinomabb kivitelűig

francia és solingeni műszerekkel; csont, celluloid, elefántcsont, ébenfa, gyöngyház, teknőc és ezüst eszközökkel 5.— kor.-tól 80.— kor.-ig, továbbá

finom illatszer, fésű és kefe készletek 4—K-től 50—K-ig

igen nagy választékban

Hánzu Nestor

„Vöröskereszt Drogeria“

Arad, Weitzer János-utca 2.

TARKASÁGOK.

(Segítség.) Az aradi színház igazgatójához beállit egy színész:

— Uram, direktor uram, egy kis segítséget kérek, elvesztettem a hangomat.

Az igazgató egy koronát ad a kéregetőnek, aki zsebre vágja, mialatt megjegyzi:

— Nagyobb segítyt vártam volna.

— Barátom, én magának eredetileg két koronát szántam! de eszembe jutott, hogy eljöhet az a bizonyos, aki az ön hangját megtalálta, már pedig az jobban rá szorult a segítyre.

(A farkasos cigány.) Török dr. az eleki járás szolgabírójától hallottuk:

— Egy cigány átlag minden hónapban elém került valami kihágás miatt. Egyszer nagyon megharagudtam rá és ráripakodtam: „Ha még egyszer elém kerülsz, jaj lesz az életednek!”

Pár hét múlva újra ott volt előttem a gazember, valami gaztett miatt. Dühösen kiáltottam rá:

— Cigány, emlékszel e, hogy megmondtam, ne merészelj még egyszer a szemem elé kerülni! Amire a more cinikus hangon felelte:

— A tekintés szolgabíró urán elféléjtétté a hájdonak is megmondani, mért másképp nem hozott volna ide.

(Koszoruk a színházban.) Egy aradi urinó mesélte el az alábbi kacagató történetet.

Az urhölgynék a faluról új oszlódet küldött a mamája. Derék, romlatlan leány Kati, aki a bakát legfeljebb csak hírből ismeri, de ez életben még nem találkozott egygyel sem. Az asszonya nagyon szereti a derék leányzót és apró csapó butaságait szívesen elnézi. Kati ugyanis meglehetősen kotyveles dáma és mindenbe beleavatkozik, amire pedig neki abszolút semmi köze. Ha a nagyságja például új kalapot vesz, akkor Kati mindig komoly képpel mond tőle szakvéleményt. Ha hangversenyről jön haza a gazdaasszonya, nem mulasztja el, hogy meg ne kérdezze:

— Aztán szépen kornyikáltak-e?

A napokban a színházban volt a nagysága s amikor hazajött, szokás szerint megkérdezte tőle a fecegő szobalány:

— Hát jól mulatott-e a nagysága?

— Dehogy mulattam — felelte a hölgy — inkább sirtam. Hiszen a darabban ketten haláltak meg.

Az okos paraszt leány komoly képpel felelte:

— Ahá, most már tudom, hogy miért vittek olyan sok koszorút a színházba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Pereskedő Esterházy grófok. Budapestről jelentik: A Kuria első tanácsa ma az Esterházy Károly gróf cseklészi és szempei hitbizománya ellen folyó polgári pörben mondta ki az utolsó szót. A pört, mint ismeretes, idősebb Esterházy Ferenc gróf elhunytja után indította meg az Esterházy-család hercegi és grófi ága. Azt állították, hogy Esterházy Károly gróf törvénytelen származású, utólagos házasság által van törvényesítve s így nem illeti meg az a hitbizomány, melyet jelenleg élvez. A budapesti törvényszék a keresetet azzal utasította el, hogy a hitbizomány Esterházy Károly grófot és leszármazóit illeti meg s a felperesek is bírnak várományosi joggal, ha ez az ág kihal. A királyi tábla megváltoztatta az ítéletet s kimondotta, hogy a felperesek kereseti joggal sem bírnak s a hitbizományhoz semmi jussa sincs. A Kuria ma jóváhagyta a tábla ítéletét.

§ Elutasított petíció. Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsa előtt Fittler Imre elnök ma délelben hirdette ki ítéletét az Andrics Tivadar dr. képviselő mohácsi mandátuma ellen benyújtott petíció dolgában. A Kuria a kérvényt elutasította s a peticionálókat összesen tizenötezerkét százötven korona költségben marasztalta el.

§ Tóth Béla hagyatéka. Budapestről jelentik: Tóth Béla, a kiváló magyar író 1907. április 3-án halt meg negyvenkilenc éves korában. Az írónak egyetlen örököse maradt: édesanyja, özvegy Tóth Kálmánné, született Majthényi Flóra, aki fiának halálakor Jeruzsálemben tartózkodott. A budapesti negyedik kerületi járásbírósa elrendelte Tóth Béla hagyatékának leltározását s gondnokául Légrády Imre dr. lap-szerkesztőt nevezte ki. A hagyaték az író lakásberendezéséből állott. Lebonyolítása elé sok akadály gördült. A boldogultnak hitelezői ugyanis megtagadták a hagyatékot s azt maguknak követelték. A gondnok hónapokon át tárgyalta a hitelezőkkel s annyit mégis el tudott érni, hogy a hagyatékra csődöt nem kértek. A lefoglalt tutorokat április 28-án elárverezték, vételárukat a budapesti ötödik kerületi járásbírósa az igénylők között felesztotta s a megmaradt nyolcszáz koronát kiutalta a gondnoknak.

Légrády Imre ebből az összegből még a nem peresített terheket rendezés szűznegyvennégy koronát elküldött az író édesanyjának, aki most a Császárfürdőben lakik. Jelentését a napokban terjesztette be a járásbíróshoz s ebben eljárásáról részletesen beszámolt. A hagyatéki bíróság ma vizsgálta meg a gondnoki számadást s Légrády Imrét gondnoki tiszte alól felmentette. Együttal a hagyaték érdekében teljesített működéséért elismerését nyilvánította neki.

§ Janek zsoké a Kuria előtt. Budapestről jelentik: Tavalgy nyáron, az alagi lö-verenyek után Janek Gáza zsoké oly örületes gyorsasággal vágatott az országúton Hirsch Adolf gépkocsiján, hogy a Külső Váci úton a nagy porfellegetben nekihajtatott egy ott álló parasztszekérnek. A rud a zsoké mellett tőlt Hirsch mellébe furdott, aki pár nap múlva meghalt. A budapesti büntető törvényszék gondatlanságból otozott emberölés miatt három hónapi fogházra ítélte Janeket, aki áldozata családjának huszezer koronát fizetett. A királyi tábla, valamint a semmiségi páusz elutasításával ma a Kuria is jóváhagyta a törvényszék ítéletét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Zónarendszerű telefon reform. A régóta vajudó telefon reform megoldásához közeledik. A kereskedelmi minisztérium illetékes ügyosztályában egy telefon-reformot megvalósító, teljesen kész törvényjavaslat várja, hogy a parlament elé terjesztessék. Ez a minden ízében modern törvényjavaslat, ha nem is szünteti meg egy csapásra a bajokat, bizonyosan sokkal fog hozzájárulni ahhoz, hogy a telefon könnyebben hozzáférhető, olcsóbb, praktikusabb legyen. Mindenekelőtt megszünteti az új rendszer azt az anomáliát, hogy az interurbán beszélgetések, akár kisebb, akár nagyobb távolságra szólnak, mindig két koronába kerülnek. Ehelyett meghonosítja a zónarendszert, a következő kulcs szerint:

10 km.ig a beszélgetés díja	30 fill.
20 " " " "	40 " "
50 " " " "	60 " "
100 " " " "	1 K.
200 " " " "	2 " "
300 " " " "	3 " "
600 " " " "	4 " "

A szomszédos forgalomban minden beszélgetés díja husz fillér. Eddig a telefon nem igen volt hozzáférhető a nagytömegek számára, ép drágaságánál fogva. A zónarendszer segít ezen. A zónarendszernek pedig a különféle díjmérséklések segítenek a telefon népszerűsítésében. Reggel hat órától este kilenc óráig ugyanis huszonöt százalék engedményt kapnak beszélgetők, míg esti kilenc órától reggel hatig ötven százalék engedmény lesz. Számos életrevaló újítás van még tervbe véve. Így meghonosítják a telefonüzenetek rendszerét. Ez abban áll, hogy a központba valakinek a címére betelefonált üzenetet husz fillér díj lefizetése ellenében távirat módjára kézbesítik a címzetnek. Nyilvános épületekben telefon automatákat fognak felállítani. Ezek 10 fillér bedobása ellenében összekapcsolják az állomást a központtal, amely megadja a kért számot.

— Aradvármegyei Gazdasági Egyesület december hó 28-án délelőtt 9 órakor Aradon, az egyesület székházában rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Egy harmadik alelnöki állás szervezése és ebből kifolyólag az alapszabályoknak megfelelő módosítása.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület december 28-án délelőtt fél 10 órakor Aradon, az egyesület székházának tanácstermében igazgatóválasztmányi gyűlést tart.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

8802

Olcsó árak!!

Külön, osztály mérték szerinti rendelésekre.

Ujaradi gabonavasar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, december 19.

A sűrűn leereszkedő köd, valamint a gyakori esőzés helyett üdvösebb lenne, ha a vetések mielőbb hótakaró alá kerülnének, hogy az esetleges birtelen fagy ellen védve legyenek. A gabonafizlet irányzata változatlan.

Elkelt a mai piacon:

1200 mm. buza	10.80—10.90
300 mm. tengeri	7.90—8.00
Névtelen jegyzés:	
— mm. rozs	9.50—9.60
— mm. árpa	8.60—8.70
— mm. zab	9.—

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Névtelen jegyzés. —

Budapest, december 19

Készáru.

Amerika 1-el magasabb. Kínálat, vételredv mérsékelt, 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilonként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912. április	11.77—11.78	11.79—11.80
Ros 1912. április	10.30—10.31	10.35—10.36
Tengeri 1912. május	8.54—8.55	8.59—8.60
Zab 1912. április	9.70—9.71	9.70—9.71

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 19.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10.75—10.80
77	10.80—10.90
78	10.90—11.00
79	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.65—10.70
Ros	9.30—9.40
Árpa	8.60—8.70
Zab	8.70—8.75
Tengeri	7.60—7.70

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— December 19. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	110.60
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	90.25
Magyar koronajárdék 8 ¹ / ₁₀₀	78.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	91.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	310.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	147.—
Osztrák járadék papírban	91.05
Osztrák járadék esztibe	94.30
Osztrák járadék aranyban	114.80
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	91.—
1880. évi osztrák államserjegy	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.95
Magyar hitelbank-részvény	848.50
Osztrák hitelintézet részvény	647.—
Osztr.-magy. államvasúti részvény	724.50
90 frankos arany (Napoleonkor)	19.11
Német birodalmi márka	117.82 ¹ / ₂
London vista	240.90
Páris vista	95.47 ¹ / ₂
90 márkás arany	28.54

Felelős szerkesztő:

Bolgar Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1911. december hó 20-án

C) bérlet.

C) bérlet.

A kis szökevény.

Operette 3 felvonásban. Írták: Selmer Hicks és Harry Nichols. Zenéjét szerzették: Monckson Lionel és Garyll Ivan.

SZEMÉLYEK:

Lard Coodl	Kulcsár L.	Gray Vinifried	Dlössy Nusi
Lady Coodl	Benkőné	Barclay	Huszár K.
Stanley	Vass Jenő	Paloni,	Cseh Ferenc

Kezdete este 8 órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

— az Andrássy-téren új Lloyd-palettában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi eszpadja

Ma szerdán, 1911. december 20-án:

A Nordisk sláger-sorozat folytatása.

1. A török esendőség. Látványosság. — 2. Kismiska a vakok között. Kacagató.
3. Az elhagyott szerető boszuja. Szenzációs dráma 3 felvonásban. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 4/8 órától folytatódásgosan 11-ig tartanak.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-és hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyzedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

URANIA

szegéffénykép színház.

(Bárá Simonyi-éon I. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1911. december 20.

1. Turin szépségei Természet utáni felvétel. — 2. Bohémélet. Dráma. — 3. Részletfizetésre. Kacagató. Ezt követi: A berlini Deutsches Theater előadása után

Taifun Nagyhatalán exotikus dráma.

Előadások d. n. 4/8 órától kezdve este 11 óráig

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérn kalap nélkül megjelenni.

Az előadások tartama 3 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Alkalmas karácsonyi ajándék!

**JAPÁN
lakkdoboz**

kézi festés, finom kivitel.

Keztyü doboz 30 cm. hosszu	K. 2.80
" " " 40 " " "	" 4.—
Zsebkendő és gallér doboz 25 cm. hosszu	" 2.50
" " " " 30 " " "	" 4.—
" " " " 15 " " "	" 2.—

Japán tea-, kávé- és moccakészletek nagy választékban.

Kotányi János

paprika-, kávé- és tea-főraktára

Arad, József főherceg-ut 3.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölhetnek. Telefon 809.

**GYÖNGY-
virág-hét!**
a
Drogeriában!

Minden hölgy,

aki karácsony előtti héten üzletemet látogatásával megtisztell, (minden vételkötelezettség nélkül) egy kedves és praktikus meglepetésben részesül.

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria
Arad, Weitzer János-utca 2.

5941

Olcsó karácsonyi ajándéktárgyak

két üzletünk
egyesítése miatt

a Weitzer János- utcában

tulzsufolraktárunkban
Képeskönyvek, ifjusági
iratok, díszművek,

dobozlevélpapírok

rendkívül sok

karácsonyfa-dísz

helyszüke miatt igen olcsón

árusítatnak.

Kiváló tisztelettel

Jugusz J. és Fia

könyv- és papirkereskedése :-:
csak a Weitzer János-utcában.

Végladás

ból megmaradt

Gyermekjáté-
kok, konyha-
berendezési
és egyéb al-
kalmi aján-
dék-tárgyak.

Minden elfogad-
ható árban
kaphatók.

5791

K O H N

JÓZSEF

ARAD,

Batthyány-utca 32. sz.

Telefon szám 333.

Fürdőszobaberendezés,
bádogos munkák és víz-
vezeték javítások azon-
nal eszközöltetnek.

A legelegánsabb női felöltők
csak

GYÖRGY

MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel,
az összes raktáron levő áruk a mai nap-
tól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Páratlan

karácsonyi

6085

alkalmi

bevásárlás

Tulbalmozott raktár miatt
bevásárlási áron árusítja

Weinberger

Ferencz ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20.

(Fischer Eliz palota)

remek szép ékszereit, zsebóráit
és ezüstnemű raktárát.

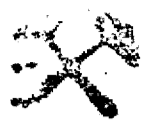
Ezen kívül nagy választék orrcsiftetők, szem-
lvegek és lorgnettekben. Telefon 439.

Telefon 63.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén

RÓTH JÓZSEF

1^a porosz

Lupényi diókoks csomagolt faszén

cégnél

5172

Telefon 63.

Aradon, Eötvös-utca 3 szám.

Karácsonyfadiszek és

czukorkák

nagy választékban kaphatók

Németh Imre

cukorka különlegességi üzletében

Andrássy-tér 20. és Forray-utca 2. sz. a.

Telefon 418.

Ingyen adok

egy kitűnő szerkezetű Anker órát, aki

Karácsonyi és ujévi

ajándéknak szánt emléktárgyakat 40 koronáig egyszeri bevásárlással nálam szerzi be. Dus választékom van a legizlésebb arany és ezüst óra és ékszer tárgyokban, fali és ingaórákban.

Fränkel Leó

Asztalos Sándor-u. 6-7. 5790

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványok

5709

sima, valamint gyökeres **riparia portalis** szőlőveszszőket ajánl elsőrendű minőségben

Hámory-gazdaság

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

TELEFON 229. SZ.

Egy okos fej

elsejätitja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütopora á 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindenemü süteményeket és tészta-akat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz. Dr. Oetker pudingpora á 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt. Dr. Oetker vanillínocukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

455

Aradon még uj!

A családfő érdeke,

ha igazán olcsón akar bevásárolni, úgy keresse fel Cziffer Dezső versenyáruházát Weitzer János utca, főpostával szemben, ahol csak olcsón beszerzett árak lesznek fél áron alul elárusítva.

Ponger selyem	48 kr.
Messalin minden színben	95 kr.
Taft selyem	70 kr.-tól
Törökös selyem minden színben	65 kr.
Női szövetek	60 kr.-tól
Férfi szövetek	120 kr.-tól
6 darab pohártörő lenvászon	75 kr.-tól
6 darab vászon zsebkendő	40 kr.-tól
6 darab selyem zsebkendő	70 kr.
Szarvasbőr keztyű	45 kr.
Glassé keztyű	40 kr.
Kötött gyapjú keztyű	25 kr.-tól
Valódi svéd keztyű	40 kr.-tól
Férfi zokni 3 pár	50 kr.-tól
Női harisnya	45 kr.-tól
Glottok minden színben	65 kr.
Selyem vászon bluz	95 kr.
Hímzett francia batiszt fehér, fekete	45 kr.
Állandó nagy választék még csipkeszövetekben betétek és minden diszolgokban fenti árjegyzékhez mérlegelv. Kérem áruim vételkényszer nélküli megtekintését.	

Kiváló tisztelettel:

CZIFFER DEZSŐ

versenyáruháza.

5323

Aradon még uj!

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Nincsen párja

a valódi nemes posta szelvényével igazolt és szárny alatt harzi bélyeggel ellátott harzi kanári madarak és tengorentuli diszma daraknak melyek versenyképes olcsó árért Zimmermann János mintacipészetében Arad, Deák Ferenc-utca 10. sz. alatt kapható. 5968.

Magyar-utca 2. számu

ház,

mely áll 7 szoba, fürdőszoba, összes hozzátartozókkal, különálló parkirozott udvarral, újonnan átalakítva, villany bevezetve, azonnal

bérbeadó.

Ugyanott egy parkirozott

üres telek

hosszu, utcai fronttal, szabad kézből

eladó. 5988.

Bővebbet a házfelügyelőnél.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszer tárgyokban

arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárta

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és béli-ékszerek tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyra átcsereítésre. TELEFON 433. TELEFON 433.

SÜRGÖNY!!!

Smirgli gummí megörkesett 10, 20 és 70 filléres darabokban!

SÜRGÖNY!!!

Legszebb karácsonyi és ujévi ajándék egy jó zsebkés!

N Á D E R J.

késműves

7000

ARAD, Minorita-palota.

Alapított 1860.

Olcsó árért kaphatók a legjobb minőségű zsebkések, konyhakések, evőeszközök és kanalak, továbbá hajvágógépek, ollók, borotvák és borotva-készülékek. o o o

Karácsonyra!

Pompás

karácsonyfa
diszek.

Gyönyörű

levélpapírok
és alkalmi tárgyak.

Remek szép

imakönyvek.

Képes

könyvek.

Mesés

könyvek.

a legújabb

Ifjúsági iratok

és karácsonyi levelező-la-
pok jutányosan szerezh-
tők be

Pichler Sándor,

könyv- és papirt kereskedé-
sében Arad, Szabadság-t. l.

Telefon 308.

5947

Beleket

száraz és sóst mé-
szárosok és hen-
tesek részére aján-
lom legolcsóbb
:: napi árakon ::

Klein Gábor

bélkereskedő 6096
Boczkó-utca 11. szám.

Épület-, üveg- és portálüvegezési vállalat!

Értesítés.

A n. é. közönség szives tudom-
ására adom, hogy Aradon, József
főherceg-ut 9. szám alatt, az evang.
templommal szembenüveg-, tükör-, porcellán
és speciális képerreztési

üzletet nyitottam.

Főtörökvésem mindenkor az
leendő, hogy úgy olcsó áraim, mint
figyelmes kiszolgálás által nagy-
becsű vevőim meglegedését kiér-
demeljem.Minden néven nevezendő javítási és
képerreztési munkálatok azonnal
elvégeztetnek. 5985

Szives pártfogást kér:

Urbán Endre.Költözők figyelmébe!
Világos világítási berendezéseket
cellárokkalegyütt kedvező ártól feltételek
:: mellett szerezni és szállítani ::

KOCH DÁNIEL

világosság- és tele- és barmtervezési vállalat
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, u. m.:épület-vasalásokat, vaskerítése-
ket, sűrűségeket, takaréktűzhe-
lyeket és minden javításokat
pontosan és jutányos árakon.Költségvetéseket úgy helyben, mint
vidéken díjmentesen készít.

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

A n. é. közönség becses párt-
fogását kéri, kiváló tisztalettel
5805 **Barthl János.**

!! Hatóságilag engedélyezett kiárusítás !!

Hoffmann Sándor

Arad, színház-épület.

E héten igen nagy olcsósági vásár
u. m.: kitűnő női fekete trico keztyűk 20 kraj-
cár, barchet és tennis blousok 150 frt, női szövet
aljak, igen jó szabás 2-25 frt, szörme boák 2-25
frt.-tól kezdve gyári árban. 5038Óriási választék mindenféle kará-
csonyi ajándék-
nak alkalmas cik-
kekben. Szőnyeg, függ-
göny, ágyteri-
tők mesés olcsó
árakban. Kitűnő glaze bőr
keztyűk minden
szinben, fehér és
fekete 75 krajcár.Tiszta selymek most 85 krajcár. Gyermekek keztyűk
65 kr. Reform fűzők 9 forint helyett 7 forint.
Csipke gallérok 15 krajcár.

120 cm. széles szövetek 47 kr.-tól kezdve.

Maradékok meglepő olcsó árakban.

Vászonmaradékok 28, 30, 32, 35 krajcár.

ezelőtti árak 45 és 50 krajcár.

Karácsonyra.

BLOCH H.

ajándék-cikkekben
dusan felszerelt
raktára 5940rendkívül ked-
vező vételek
folytán

előnyös árakon

ajánl:

Diszlevélpapírokat
Írómappákat

Naplók- és emlékkönyveket

Képes levelezőalbumokat

Festőszekekrényeket

Tollszekekrényeket

Kifestő- és képeskönyveket

Amerikai töltőfollakat

Pecsetnyomókat

Tentatartókészleteket

Naptárakat

Zsebironokat

Jegyzékkönyveket

Fényképező gépek.

Mindezen cikkeket
sokkal olcsóbban
bocsátom áruba
mint ezideig. Vidéki
rendeléseket a leg-
pontosabban inté-
zek el, esetleg meg
nem felelő árut
visszaveszek. ::

Telefon 126.

Ezen rovatban minden nap egy-
mért belátásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 3 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főút 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utóváltványon küldendők — a szerkesztés a műveg elér — avagy levélbélyegekben. Tudakozásul a hirdetés száma mindenkor közzéad. Bevezetés megkötésenként. (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, választélag csatlakozó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti szerkesztés. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 3 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kizárólag aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A szerkesztés a kiadóhivatali kivonat díjainál megsemmisül. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz.

Melyeket valamely jelge alatt kérések a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert azoktól semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül észrevettük el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Sárga Rózsa“

Jellegére levél van Jentől. Liliomfi 7033

Modern asszony

levele van a kiadóban. 7030

Női kezek

Ápolására legjobb a Vojtek és Weiss kézfínomítója. III-5251

Mielke.

Szokott helyen levél várja. 5368

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint Vojtek és Weiszól. III-5251

OKTATÁS.

Gyorsírást

kívánok tanulni, ajánlatot kérek főpostára „Gyorsíró“ jelge alatt postrestante. 7024

Ha megláztott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weiss féle teát igyék. III-5251

INGATLAN.

Kitűnően jövedelmező

kisebb sarok bérház bármilyen üzletnek alkalmas, a Szabadságtér mellett, 15.000 forintért eladó. Cím a kiadóban. 6083

Eladó ház.

Aradon, az Asztalos Sándor-utca 4. számú ház folyó évi december hó 22-én bírói árverésen eladatni fog. Bővebbet Bánfi Sándor zárgondnoknál. 6026

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet nyanyott. 5834

A Textil-gyár mellett

közel az állomáshoz, minden tekintetben előnyös, különösen téglaverésre alkalmas, 50.000 négyszögölnyi föld eladó. Értekezni lehet: Boczkó-utca 8. sz. 7081

ALKALMAZÁST KERES.

Egy szerény igényű

fiatal özvegy nő házvezetőnői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6071

ALKALMAZÁST NYER.

Egy, a jegyzői teendőkhöz

tökéletesen jártas, az iroda önálló vezetésére is képes körjegyzőségi irnok 1912. évi január hó 1-étől a ménesi körjegyzői irodában állandó alkalmazást nyer. Bővebbet Kovacevics György körjegyzőnél. 6088

Pénzbeszedő ügynökök

fix fizetés és magas jutalék mellett felvétetnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főherceg-ut 9. sz. a., 7028

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál egy csinosan berendezett külön bejárattal butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

A poloska

teljes kiírtása csupán Vojtek és Weiss biztos szereivel érhető el. III-5251

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Makón,

az Acsev. állomással szemben egy jóforgalmu szálloda és vendéglő, mely áll 2 i.óterem, 4 vendégszoba, kerthelyiség, pavillon és tekepályából villanyvilágítással felszerelve. Évi 18—20 ezer korona forgalommal, házzal és berendezéssel együtt kedvező feltételek mellett nyugalombavonulás miatt eladó. A ház az 1918. évig adómentes. Értekezni lehet a „Vaspálya szálloda“ tulajdonosával, Makó, Állomás-tér 18. sz. 6083

Nagy vendéglő

szatócsüzlettel, trafikengedéllyel, 26 év óta fennálló, kitűnő forgalommal, betegség miatt örök áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7025

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékony célú asztaltársaságok igen tisztelt vezetőségét értesíteni, hogy szegény gyermekeknek karácsonyi ajándékkul szánt cipőket a legolcsóbb árban számítjuk. Pártoljuk a helyi ipart! Aradi Cipőszek Termelő Szövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. 3451

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray-utca, gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella. 4981

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papír kereskedésében Arad, Szabadságtér 1. Telefon 308 sz. 2551

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése csak a Weitzer János utcában létezik. A két üzlet egyesített raktárát igen olcsón árusítja. Karácsonyra a legelőnyösebb bevásárlási forrás. 555

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-5251

Tejfen

rőfős és rövidáru üzletberendezés eladó. Bővebbet Prinz M. és Társánál. 5972

1 korona 90 fillér

100 kiló száraz rövidre aprított tűzifa Dengl fatelep, Kossuth utca végén. Telefon 674. 6097

Spanyol-csemegecsöliő

mézédes, gyönyörű minőség 570, kaliforniai csemegealma 5—, amerikai Baldwin-alma 420 koronáért szállít ötkilós postacsomagban, bérmentve, utánvétellel S. Sandberg, Berlin 25. Kaiser Wilhelmstr. 18 p. 6098

Vessék üzleti berendezéseket

minden szakmából, fűszer, rőfős, rövidáru üzletekből és kavaházi berendezéseket, pénzszekrényeket és tartók eladásra raktáron. Oberländer Ferenc, Temesvár-Józsefváros, József-tér 14. sz. Telefon 715. sz. 7022

Tea türmelők

finom, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-5215

Karácsonyi és ujévi

szükségletek, névjegyeket, irodai cikkeket, dísz levélpapír 40 f.-től, 1000 féle szemképráztaó karácsonyfadíszek, csodagyertyák, társasjátékok, bélyeg, fénykép- és levelező lap albumok imakönyvek-fatárgyak festésre, mesés és képeskönyvek legolcsóbban beszerezhető. Krausz Paulin könyv- és papirkeresk. színházépület. 4817

KÖLÖNFÉLE.

Gyomor- és időbeteg

Sensatioan meglepő eredményt érhetnek el a világhírű Winter-féle Naither tablettákkal. Biztos eredmény az állandó jó eredmény biztosítására. Számtalan elismeréssel. 1 doboz 250 drb., mely egy évre elegendő. Napi adag 2 tableta. Ára 5 korona. Egyedüli elárúsító Arad és Aradmegye részére Kormon Gyula Akác-utca 10. Vidékre utánvét mellett. 5689

Ha nem jól eszik

a bizója, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporából. III-5251

A legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándékok megérkeztek: 6021

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Valódi tajték és borostyán különlegességek a legnagyobb választékban kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Alapított: 1869.

Csillárok,

Villamos felszerelések legolcsóbban

Diamant-nál

Atsái Péter-utca 2. (útszélre)

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenképp

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 490. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyvertárház 4675

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Tulhalmozott

raktár csökkentésére az utolsó idényre beszerzett újdonságokat legjobban és legolcsóbban beszerezhetik:

Női himalaya és angol felöltők,
női plüs felöltők,
legujabb angol bársony felöltők,
városi és utazó bundák,

leány japán felöltők,
gyermek köpenyegek,
női estélyi köpenyegek.
színházi felöltők,

kész kosztümök,
gyermek ruhák,
blouzok, pongyolák és
gyászruhákban,

4147

feltűnően leszállított olcsó árakon lesznek
eladva.

Radó Gyula

új divatruháza Arad, Andrásy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.

LEGOLCSÓBB ÉKSZERES ÓRA VÁSÁR
FARKAS-STREICHER-CZEGNÉL
ARAD TOKÓLY TÉR 1

EGY ARANY NYAKLÁNC
MARIA AMULETTTEL EGYÜTT
10 GR. SÚLYBAN
21 KORONA

EGY DUPLAFEDELŰ
EZÜST NŐI ÓRA 10
KORONA STB STB

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona
és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb
ártalmatlan szépítőszert.

4671

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle pasztillát**, mely 5-10
perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migréntől.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.
1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg hármentve 4 kor. 80 fill.

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszer-tárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Tájékoztató

Arad legnagyobb

karácsonyi tárlatáról.

FISCHER Nagyáruházában

Szabadság-tér 12. szám. (A vaskapu épületében.)

Kétségteljes tény, hogy Fischer Simon Nagyáruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek túl.

Fischer karácsonyi tárlatán a legexklusívebb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a lényegesen egy koronás osztály Fischer Simon Nagyáruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Karácsonyfa-csengő angyalokkal önműködő
 Congetyli kocsi
 Behécos állat
 Bárányka valódi gyapjúval
 Tűzoltó kocsi
 Csomagoló kocsi
 Nagy nyul
 Sörös kocsi
 Homokos kocsi
 Fényezett lé
 Páros lovak
 Fürdőkád babával
 Nagy csacsi
 Mozdony
 Ugró kutyácska
 Villanyos vasut
 Festék doboz
 Képes kockajáték
 Vonat
 Nagy faépítő-szekrény
 Laterna-magica
 Ólomkatonák
 Tekejáték
 Katona felszerelés
 Gyermek hegedű
 Huszár harmonika

Legnagyobb fémtrombita
 Gyermek dob
 Nickel trombita
 Gyermek zongora
 Szájmuzsika nickelből
 Celuloid-kürt, domborművel
 Karikalövő pisztoly
 Baba ágy
 Gyermek puska
 Gyermek kard
 Huszár csákó
 Öthangú trombita
 Öltözött babák
 Gummi babák
 Bádóg játék csoport
 Valódi francia bábó
 Törhetetlen katonák dobozban
 Mosdó készlet
 Teljes konyha berendezés
 Tábló leánykának
 Fröbel kézimunka-játék
 Porcellán szervíz
 Baba konyha
 Baba butorok
 Diszes tüzhely
 Hinta fiucska
 Nagy számológép

Harang és kalapács
 Sakkfigurák
 Sakkjáték
 Lottójáték
 Lóverseny játék
 Dominó játék kőből
 Önműködő gőzös
 Képes könyv
 Seprő készlet
 Uzsonna szelence
 Lombfűrész készlet
 Zenei doboz
 Finom gyermek csörgő
 Öntöző kanna
 Gőzhajó
 Automobil
 Nagy ágyuk
 Kerékpáros
 Bőrostorok
 Kávédaráló
 Játék kut
 Bárfai alakok
 Mérleg
 Baba diván
 Vízben uszó állatok
 Mángorló gép
 Fa kredenc

Ékszer tartó csiszolt üveg-
 ből
 Levelező-lap album
 Diszes fiúkrök
 Elegáns tentatartók
 Bársony emlékkönyv
 Csont tolltartó
 Kézimunkakosár
 Faldiszek
 Tűtartó gyümölcs formába
 Fa és fémkeretek
 Bőr kezi taska
 Legtinomabb bőr erszények
 Levelepapír dobozban
 Email tálcák
 Email gyufatartó szivarv-
 góval
 Nickel gyertyatartó gyufa-
 tartóval
 Majolika gyertyatartó bronz-
 Színes és fehér kancsó
 Üveg és nickel cukortartó
 Porcukortartó nickel fogóval
 Diszes vajtartó
 Legyező
 s ezer meg ezer itt kűlön
 fél nem sorolható tárgyak.